

DIRVA

Nr. 36

Kovas-March 27, 1963

Cleveland, Ohio

Aviacijos veiklos šviesoje

SOVIETŲ TOLIMOSIOS ŽVALGYBOS LĖKTUVŲ VEIKLA SUKELE ĮVAIRIŲ SPĖLIOJIMŲ IR PARYSKINO KUBOS REIKŠMĘ JAV SEKIMUI. — TUO TARPU AMERIKOJE UZVIRĖS GINČAS DĖL TFX NAIKINTUVŲ IŠDUODA SILPNĄ JAV KRAŠTO APSAUGOS POLITIKOS PUSĖ: DUODANT KARINIUS UŽSAKYMUS GALVOJAMA NE TIEK APIE VISO KRAŠTO SAUGUMĄ, KIEK LOKALINĖS PRAMONĖS PASIPELINIMĄ. — DIDŽIULĖ McNAMAROS IR POLITINĖS VADOVYBĖS ATSAKOMYBĖ.

Vytautas Meškauskas

Paskutiniu laiku smarkokai pagyvėjo sovietų karo aviacijos veikla. Jų tolimosios žvalgybos lėktuvai ne tik seka JAV karolai vyno judėjimą Ramiajame ir Atlanto vandenynuose, bet ir kelis sykus pažeidė JAV suverenumą Aliaskos erdvėse. Tokia pagyvėjusi veikla iššaukė įvairiausių spėliojimų. Prisimenama Chruščiovo teigimai, kad lėktuvai šiais laikais jau nebetenka savo reikšmės ir Sovietų Sąjungai savų gynybą (ar teisingiau -- grėsmę kapitalistiniams pasauliui) bazuoja raketom. Kiek ta proga buvo aiškinimų, kad sovietai raketų srityje pralenkė amerikiečius ir kad visas JAV apsiginklavimas esąs pasenęs! Po kelių metų, kaip aiškėjo, jog visos tokios kalbos buvo tik priešrinkiminis blefas, nerimą kelia gerokai senstelėję sovietų tolimosios žvalgybos lėktuvai! Savaime aišku, kad amerikiečių grėsmę sovietams koncentruojant į povandeninius laivus, apginkluotus Polaris raketom, sovietai norom nenorom turėjo sustiprinti vandenynų žvalgybą, kad žinotų, iš kur laukinas pavojus. Vos 90 mylių nuo Amerikos pakraščio nutolusi Kubos sala šiai žvalgybai yra nepaprastai naudinga. Palaikydami tiesioginį orinį susisiekimą tarp Havanos - Murmansko - Maskvos sovietai turi progos nekaltai sekėti didelę dalį Atlanto vandenyno, savo perskridimams naudodami

JAV meteorologinės tarnybos duomenis! Šiuo tarpu amerikiečių susidomėjimą sovietų aviacijos veikla dar temdo ginčai dėl užsakymo General Dynamics firmai patiekti JAV karinėm pajėgom 1.700 TFX naikintuvų, kurie kaštuos 6 ar 7 milijonus dolerių. Tas užsakymas yra "revoliucinis" ta prasme, kad Gynimo Sekretorius McNamara nori tokiais pat lėktuvais apginkluoti ir karo aviaciją ir laivyną (lėktuvnešius). Iki šiol tos dvi tarnybos naudojo skirtingo tipo lėktuvus, nes laivyno lėktuvai turi būti taip sukonstruoti, kad galėtų pakilti ir nusileisti nuo lėktuvnešių, tuo tarpu aviacijos naikintuvams ta galimybė neturi didelės reikšmės. McNamara argumentuoja, kad vienos rūšies lėktuvus abiem tarnybom ilgainiui pasirodys esąs daug pigesnis, o jo pasiūlymo priešininkai teigia, kad turint galvoje krašto saugumą su kaštais skaitytis netenka. Be to, nors apie tai nenorima viešai kalbėti, atskirus abiejų tarnybų užsakymus būtų galima lengviau padalinti tarp skirtingų įmonių ir tai darant kongresmanai bei senatoriai galėtų turėti įtakos užsakymus dant ir ... pasigirti savo rinkiniams. Už tat paprastai kongresas labai mielai nubalsuoja didelės sumas kariniams reikalams, nes reprezentantai tikisi gauti užsakymų savo valstijom. Aišku,

kad ir atskiros tarnybos siekia galimai daugiau išprašyti sau lėšų. Tokiu būdu atskiros tarnybos šių metų biudžetui sau užsiprašė 67 milijonus dolerių. Gynimo Sekretorius McNamara tą sumą apkaipo iki 53,4 milijonų.

Tas pavyzdys rodo, kokia didelė atsakomybė yra užkrauta ant Gynimo Sekretoriaus pečių. Iš vienos pusės, jis turi rūpintis krašto saugumui, iš kitos, -- jis turi kovoti su atskirų tarnybų reikalavimais ir išlaikyti karo reikalams skirtą biudžetą protin-gose ribose. Juk jau dabar daugiau kaip pusė visų federalinių išlaidų yra skiriama krašto saugumo reikalams.

Jo pažiūros į krašto saugumo reikalus yra nepaprastai svarbios, nes gali nulemti krašto likimą. Šiuo momentu, -- kaip liudija kolumnistas James Reston, McNamara yra įsitikinęs, kad JAV yra daug pranašesnės už sovietus. Tačiau dėl ateities jis yra tamsesnių pažiūrų. Mat, laikui bėgant, sovietai gali įsigyti viską, kas būtų reikalinga JAV sunaikinimui. Tiesa, tuo laiku JAV gal galės sovietus sunaikinti ne vieną, bet tris ar daugiau kartus, tačiau tas jau neturi reikšmės, jei kraštas vieną kartą jau yra sunaikintas! Todėl McNamara yra linkęs į derybas dėl nusiginklavimo, jei tai galėtų išlaikyti dabartinį jėgos balansą.

Bet tai kartu liudija ir tai, kad JAV politinė vadovybė savo užsienio politikoje pilnai neišnaudo-dama turimo karinio pranašumo, nuo pat 1945 metų kasa duobę savo kraštui.

Dr. Steponas Biežis suruoštam jam pagerbime piauna sukaktuvinį tortą. Stovi iš kairės: J. Bobinienė, O. Biežienė, N. Gugienė, dr. Steponas Biežis ir Lietuvos generalinis konsulas Chicagoje dr. P. Daužvardis. P. Petručio nuotrauka

ŠALIN SROVINIUS SKIRTUMUS IR PADĖKIM JAUNIMUI IŠLIKTI LIETUVIAIS

DR. S. BIEŽIS

Iš širdies gilumos dėkoju visoms organizacijoms, ėmusioms iniciatyvą šiam man taip maloniam įvykiui ruošti, visam komitetui, spaudai, Margučiai, meninei programai išpildžiusiems, miam generaliniam konsului už taip šiltus žodžius ir tikrą draugingumą praėjusį, Tėvui Juozui Vaišniui už turiningą invokaciją, komiteto pirmininkui sk. P. Nedzinskiui, mano ilgamečiui maloniam draugui Jonui Kazanauskui, augsaburniui žurnalistui V. Kasniūnui, mielam vakaro vedėjui Antanui Kalvaičiui, Jums, mano brangūs draugai ir draugės, už taip skaitlingą dalyvavimą ir visiems raštu sveikinuosiems. Visiems, o visiems širdingiausias lietuviškas ačiū.

Per eilę metų savo veiklos, padedamas mano gerosios gyvenimo draugės, dirbau kiek galėjau ir kaip mokėjau su dideliu pamėgimu ir meile savo tėvynei, kaip atlikdamas malonią pareigą, kurią mes visi turime. Kai kas pasisekdavo, tai laikydavau visišką apiludą, o kitais atvejais manydavau, kad nebuvo įdėta pakankamai pastangų. Visuomeniniame sąjūdyje daugybės draugų ir atsidavusiųjų veiklų tarpevisuomet malonu prisidėti savąja šu nors mažu krisleliu, niekuomet nesiekiant jokio asmeninio laimėjimo. Patsai užsimojimas buvo ir yra vyriausias tikslas, nes žmogus yra tam tikra priemonė reikštis visuomeninėje veikloje, o ne vien duonos kasniui. Šis taip nuoširdus atsiliepimas ir įvertinimas mano pastangų, visiškai nelauktas ir nesitikėtas, mane jaudina, nepaprastai džiugina ir skatina dar didesniame ryžtui ateityje. Už visą tai tiesiog neturiu žodžių išreikšti jums visiems savo širdingiausį dėkingumą.

Nemanau galėsiąs ką įdomaus ar naujo jums pasakyti, vienok tegul man bus leista nors žodeliu prisiminti mums visiems labiausiai rūpimui ir aktualiui reikalui, būtent, lietuviybės išlaikymo tęstinumą.

Mūsų išeivijos, kaip tautinės grupės, likimas tiesiogiai priklauso mūsų lietuviškajam jaunimui, kurio dabar turime ir daug, ir organizuoto, ir lietuviškoje dvasioje veikiančio: skautija, lituanistinės mokyklos, akademikų sambūriai, tautinių šokių grupės, skaitlingi ir žavūs chorai, sportininkų komandos ir tt. Juk tai milžiniška jėga, į kurios globą pareis lietuviybės likimas. Bet ir toji pati jėga tegalės ilgesniam laikui išsilaikyti esant tiksliai planui, į kurį mes visi privalome jungtis.

Štai, senoji išeivija, kaip mes įpratę savo išeivijas saistyti, taip pat turėjo daug gražaus jaunimo, kuris, deja, tik su maža išimtimi, žuvo nutautėjimo dugnan. Tai senosios išeivijos tragedija, kuri, duok Dieve, tegul nepasieks mūsų dabartinio lietuviško jaunimo. O tai įvyko dėl to, kad anuo metu neturėta didesnio masto plano, plačiai nepramatyta ir reikiama nesirūpinta anometo jaunimui įžiebtį jo kilmės taurai ir kultūrai meilės, kurios vedami nebūtų atitrukę nuo savo kamieno. Į šią tragediją reikia atkreipti itin rimtą dėmesį, kad panašių klaidų nepasikartotų ateityje.

Naujoji išeivija atsivežė labai daug intelektualinio pajėgumo, kokio mes neturėjome, ir taip pat daug savo jaunimo, gražiai susiorganizavusio ir besiauklėjiančio lietuviybės dvasioje. Tačiau klausimas, ar ilgam jis toks išsilaiskys ir ar turės palankias sąlygas plėstis? Tai rimtas uždavinys, reikalingas atitinkamo išsiaiškinimo. Praeitais aiškiai rodo, kad išeivijoje jaunimas be planuotos globos ir visapusiškos paramos neilgam bus su mumis. Ir šiuo metu jau matome nubirėjimo ženklų, kurie tegul bus rimtu įspėjimu, kas gali atsitikti netolimoje ateityje.

Išvada aiški ir atrodo vienintėlė, -- brangindami savo lietuviybę ir siekdami jos tęstinumo, visi kaip vienas, padėję savo srovinis skirtumus šalin, tvirtai ryžkimės mūsų lietuviškąjį jaunimą remti visomis savo išgalėmis, atlikdami savo garbingą tautai šventus įsipareigojimus.

Leiskite man šį taip malonų subuvimą skirti mūsų lietuviško jaunimo garbingam išlaikymui lietuviškai.

Šis, ir daug kitokio pobūdžio skaitlingų subuvimų, aiškiai įrodo, kad mes lyg vienos motinos broliai ir sesės randame bendrą

(Nukelta į 4 psl.)

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* GEORGE BIDAULT, pasiskelbęs vadu de Gaulle opozicijai, išskrido į Portugaliją, Bavarijos vyriausybė (Vak. Vokietijoje) atsisakius patenkinti jo prašymą nevaržyti politinės veiklos laisvų.

* JAV SANTYKIAI SUEUROPA įeina į naujas formas, kuriose kariniai, ūkiniai ir politiniai ryšiai palaipsniui formuojasi JAV nepalankia kryptimi. Tos idėjos išplaukia iš Europos politikų nusi-statymo, kad JAV negalima laikyti patikimomis Europos gynybomis neribotą laiką.

Pasidarius nepriklausomai nuo JAV ekonominėje srityje, Europa siekia nepriklausomybės ir karinėje srityje.

* JAV VYRIAUSYBĖ PASMERKĖ Kubos pogrindžio organizacijų paruoštą prekybinio laivo Lvov užpuolimą, kurio metu žuvo keli rusų kariai. Valst. Departamentas tą žygį pavadino "neatsakingu veiksmu".

* A & P MAISTO KRAUTUVIŲ KONCERNAS išėmė iš apyvartos tona žuvies gaminius, kai kovo 20 d. dvi Detroito moterys apsi-nuodijusios mirė.

* PO LAPKRIČIO MĖNESIO RINKIMŲ TIK DABAR PAAIŠKĖJO, kad Minnesotos gubernatoriūm, 91 balso persvarą išrinktas demokratų kandidatas Karl Rolvaag. Tai norvegų kilmės politikas, studijavęs Oslo universitete.

* JAV POLITIKA KUBOS PROBLEMOJE aiškinama vienu žodžiu -- "kantrybės".

* APIE SOVIETŲ RUSIJOS IR RAUD. KINIJOS NESUTARIMUS vienas diplomatas išsireiškė, kad tai nesanti nei ideologinė nei kitokia nesantaika. Kiniečiai ir ru-

sai nekenčia viens kito jau labai senai. Tai ir viskas.

* ATITINKAMI JAV SAUGUMO ORGANAI YRA NUSTATĘ, kad Sov. Sąjunga veža iš Kubos tuos technikus ir instruktorius, kurie atliko savo darbą įruošdami raketų bazes, požeminius ginklų sandėlius ir strateginius kelius. Lieka dar kariškiai priešlėktuvinių ir prieštankinių pabūklų aptarnavimui.

Kuboje pakeičiamas tik įpakavimas...

Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybės lietuviai nariai. Pirmoj eilėj sėdi iš kairės: Dr. P. Pama-taitis, J.A. Petrauskas, pirm. L. Valiukas, S. Paltus ir J. Jodelė; stovi -- K. Liaudanskas, A. Dabšys, R. Bureika, V. Kazlauskas, B. Lembergaitė, J. Motiejūnas, I. Mažeikaitė, J. Andrius ir A. Markevičius. L. Kančausko nuotrauka

PENKIOS DIENOS, NULĖMUSIOS II PASAULINĮ KARĄ (2)

DIENA, KADA PRANCŪZIJA BUVO SUTRIUŠKINTA

Gegužės pradžioje 1940 m. puolimo planas Vakarų fronte buvo paruoštas mažiausiose smulkmenose. Vokiečiai nutarė pulti Flandrijoje, kad nukreiptų sąjungininkų dėmesį ir Rundstedto armiją galėtų persikelti per Meuse upę, prasilausti pro Ardenus ir per 3 dienas pasiekti jūrą, nelaisvėn paimant prancūzų ir anglų kareivių mase.

Tokiu būdu vokiečių šarvuotų divizijų paskirstymas gavosi visai priešingas, negu buvo numatyta lapkričio plane. Bock turėjo gauti visas divizijas, dabar gavo tik tris, o Rundstedas kuris turėjo gauti vieną, dabar turėjo septynias.

Generolas von Brauchitsch dar bandė sukludyti puolimą, patardamas Hitleriui derėtis su vakarų valstybėmis. Kiti karininkai irgi abejojo naudingumu karo, kuris šiame fronte buvo aprimęs, tuo tarpu vyr. štabo viršininkas Halder pasisakė už puolimą, aiškindamas, kad jis baigsis Europos suvienijimu.

Tuo metu kai Hitleris su savo karininkais specialiu traukiniu artėjo prie Reino, prancūzų kariai pafrontėje linksminosi žiūrėdami vaidinimų, kuriuos jiems rengė kariuomenės teatras. Kas čia blogo. Kuo gegužės 9 naktis skyrėsi nuo kitų 260 "keistojo karo" naktų? II armija, kurios frontas tęsėsi nuo Longuyono iki Donchery nuo priešo buvo atskirta neutralia teritorija, kur nu rugsėjo nebuvo pastebėti jokie pasiruošimai puolimui. Pagaliau prancūzų armija buvo tvirtai įsitvirtinusi savo pozicijose, tad kariai galėjo ramiai žiūrėti vaidinimą.

Vienintelė vieta, kur dar tikėjo vokiečių ofenzyva, tai prancūzų armijos vyr. štabas, kur buvo gauta žinia, kad vokiečiai ruošiasi puolimui tarp gegužės 8 ir 12 d. Jei prancūzų štabas nedavė aliarmo, tai tik dėl to, kad jau buvo keleta tokių aliarmų ir jų kartojimas armijoje skleidė skeptiškumą. Karininkai buvo įsitikinę savo pergale, nes jau tėsė stipresniais...

Bet jie mažai ką žinojo apie vokiečių armiją. Po Lenkijos pralaimėjimo antrasis biuras (prancūzų švalgyba) suredagavo raportą, iš kurio buvo matyti, kaip vokiečiai staigiais šarvuotųjų puolimais ir tik su aviacijos parama užėmė Lenkiją per 18 dienų. Tretytis biuras (operacijų rado, kad raportas per daug pesimistiškas ir Prancūzija nėra Lenkija. Raportas tačiau atidengė tiems, kurie domėjosi nauja taktika, kad yra dvi vokiečių armijos. Viena konvencionalinė, taip kaip ir prancūzų, sudaryta iš infanterijos ir artilerijos, o kita revoliucinė, kurios pagrindą sudaro tankai ir aviacija, sugebanti kovoti žaibo greitumu.

Prieš šią armiją Prancūzija nieko neturėjo.

Tankai? Taip, jų būta tūkstančiai. Vieni seni FT, kurie fronte turėjo tokią pat reikšmę kaip viduramžių riterio šarvai, o kiti Somua, viršijo vokiečių. Bet nebuvo šarvuotos armijos.

Daug seniau negu vokiečiai pradėjo reformuoti savo armiją, būtent 1936 metais, jaunas pulkininkas de Gaulle (dabartinis Prancūzijos prezidentas) patiekė planus, įrodinėdamas, kad būsimasis karas nebus vedamas kaip praėjusis ir reikalavo reformų. Tačiau vyriausias štabas laikėsi senos taktikos, tankas yra tik pėstininko palydovas, kaip ir 1918 metais...

Bet 1940 metų pradžioje įvyko mažą evoliuciją. Nors pavėluotai buvo pasirašytas įsakymas steigti keturias šarvuotųjų divizijas. Reikėjo jas dar suorganizuoti, apmokinti ir sukurti puolimo ir gynybos doktriną.

Studijuojant Lenkijos kautynes, buvo prieita išvados, kad laimėjimai buvo pasiekti tankams kooperuojant su aviacija. Motorui su motoru. Aviacija tankams buvo lyg skrajojanti artilerija ir švalgybos kavalerija. Ji rėmė prasiveržimuose, lydėjo žygyje ir gelbėjo neutralizuoti sutiktą pasipriešinimą. Visa tai buvo suglaušta penkių raidžių žodyje "Stuka", sutrumpinto Sturzkampf-flugzeuge. Mažai kas iš prancū-

zų karininkų žinojo ką apie šią naują taktiką.

Taip, prancūzai turėjo tankų, bet neturėjo doktrinos. O aviacijoje jiems trūko lėktuvų ir doktrinos.

1940 metų pavasarį vokiečiai turėjo 125 divizijas, 12 šarvuotųjų divizijų ir 7,000 tankų. Svarbiausias centras šios masės buvo priešais Liuksemburgą. Maginot linija nesudarė didelės kliūtis.

Vokiečiams pradėjus puolimą, prancūzų kariuomenė apėmė paniką, kaip ugnis išdžiuvusioje prerojoje.

Kai kurie pulkai, net negavę paragauti kovos parako, betvarė pasitraukė iš fronto. Juos sekė net ir drausmingi daliniai, nes galvojo, kad vykdomas atsitraukimo planas.

Tą gegužės 13 d. prancūzų armija, buvusi tautos pasididžiavimu, buvo nugalyta, nors dar 6 savaites kovėsi konvulsingai. Visos pastangos išsitiesti nuėjo niekais.

Veltui žandarai bandė sulaikyti bėglius. Visi tik kalbėjo, jog esą išduoti, kad štabe sėdi vokiečių agentai, kad vokiečiai jau baigia apsupti...

Pasipriešinimas jau nieko nebegalėjo padaryti. Tankams trūko degalų. O priešpuolimo pasisekimas priklausė nuo greitumo, tad jie buvo išskirstyti po įvairias dalis pagal pėstininkams.

Tokiu būdu šie puikūs tankai užbaigė savo karjerą.

Meuse mūšis buvo pralaimėtas ir visa prancūzų gynyba sugriuvo.

1940 metais vokiečiai pasiekė pergalę su dešimt šarvuotųjų divizijų, 6 motorizuotom ir keliom aktyviom divizijom, viso su 400,000 žmonių. Tai mažiausiai kainavęs visoj istorijoj karas. Kada vokiečiai po žaibo žygio per Prancūziją suskaičiavo, rado, kad į nelaisvę paėmė 97,648 prancūzų kareivius, o savųjų prarado tik 988.

Klitem numeris: DIENA, KADA ANGLIJA BUVO IŠGELBĖTA

STANKAITYTĖ BOSTONE GRAŽIAI ĮVERTINTA

Kai mes patys rašom apie savo dainininkų ar instrumentalistų koncertus -- mes negalim ir nepajėgiam būti absoliučiai bešališki. Tokiu atveju dažniausia mus įveikia gerieji žmogaus jausmai, stipresnis polinkis ieškoti grožio ir gėrio, o tik retkarčiais suklūgia mūsų nepatenkinta dvasia. Žinoma, teisingiausia būtų muzikos meno kritikoje eiti aukso vidurio keliu (o ir tada, kai kitus menus vertinam), bet mūsų sąlygose ne taip lengva tokio šalto kraujo pasisemti...

Žymiai geresnė būklė tų, kuriuos tedomina tik mūsų rengiamų koncertų meninis lygis. Jie savo recenzijas rašo atsiėmę į tuos įspūdžius, kuriuos aptariamam koncerte patyrė. Tokių bešališkų kritikų Bostone susilaukė ir Dana Stankaitytė, kovo 8 d. Jordan Hall'e atlikusi pabaltiečių rengto koncerto programą. Apie jos pasirodymą gana plačiai rašė The Christian Science Monitor, pats įtakingiausias Bostono laikraštis, rašė ir The Boston Globe, berods, daugiausia čia skaitomas dienraštis. Nors šimtu procentų savo nuomonių nesuvienodinę, abu muzikos kritikai apie Danos Stankaitytės koncertą atsiliepė itin palankiai ir šiltai.

Abi recenzijas ištisai išvertus, susidarytų gana ilgą rašinį, todėl čia parinksiu tik būdingesnes tų recenzijų ištraukas -- ne tik palankiasias, bet ir tai, kas kritikams atrodė kritikuotina.

The Boston Globe recenzentas Harvey Siders, D. Stankaitytės koncertui paskyręs apie 70 smulkaus šrifto eilučių, savo str. pavadinęs "Išidėmėtinu (notable) soprano ir pianisto koncertu", rašo: "Atlikdama sunkią programą, kuri prasidėjo baroku, baigėsi romantiškų ir baltų muzika, p. Stankaitytė kiekvieną tų kategorijų dainavo be sunkumo ir įtampos.

Sopranas, gimusi lietuaitė, turi tikrai turtingą žemutinį balsą, registru, kuriuo pasireiškė koncerto pradžioje, dainuodama Macellių ir Glucką. Dainų (Lieder) grupę Schubertą, Schumanną ir Straussą p. Stankaitytė atliko be perdėto dramatizavimo. "Der Erlkönig" buvo puikus (excellent) pavyzdys dainininkės bendravimo su estu pianistu. Abu jie dramatiniam kūriniui davė atžymėtiną interpretaciją, įveikdami momentinį išsiskyrimą ritme.

Richardo Strauss dainos Aller seelen ir Zueignung buvo "tour de force" daug ką gerai sugebančiam atlikti sopranui, o tai sekė kiti bandymai: dvi lietuvių dainos, pasižymėnčios kraštutiniu sunkiais intervalais. Po to p. Stankaitytė galingai padainavo iš Wagnerio Tannhauserio "Dich, Teure Halle".

Be to, dar buvo dvi turtingos operinės ištraukos finalinėje koncerto daly: Ponchillio "Suicidio" iš Giocondos ir "Pace, Pace, mio Dio" iš Verdi La Forza del Destino. Hagemano ir Horsonano impresionistiniai kūriniai buvo ypatingas soprano išibėgėjimas. Čia ji gracingai įvertino simpatinę akompaniatorių p. Milk, auditorijos šiltai priariama".

The Christian Science Monitor kritikė Merelice Kundritis (gal graikų, o gal lietuvių kilimo) Danos Stankaitytės koncertui paskyrusi daugiau 90-ties smulkaus spaudmens eilučių, savo rašinį pavadinusi "Danos Stankaitytės įvairūs sugebėjimai" -- recenziją taip pradeda: "Danos Stankaitytės Jordan Hall'e įvykęs koncertas atkreipė dėmesį į plačią skalę sugebėjimų, reikalaujamų iš dainos meno, kurių kai kurie paprastai būna tikri, kurių dauguma laimingų sutapimų buvo sėkmingi praėjusį vakarą.

P. Stankaitytės sopranas turėjo progos pasireikšti nuo Marcellio "Il mio bel fuoco (ir keletą kartų vėliau) iki aukštųjų gaidų. Kiekviena atveju garsas atsiliėpė. Stankaitytės balsas turi daugiau tamsų negu skaidrų tembrą. Buvo tik atsitiktinių sunkumų, kai staiga reikėjo keisti registrus -- tokiais atvejais ir aukštesse gaidose girdėjosi kai kurio aštrumo.

Toliau M. Kundritis teigiamai vertina D. Stankaitytės dainuotų žodžių interpretaciją, o čia dainininkei tekė aprėpti ir XIX amžiaus dainas, ir Wagnerio, Pon-

Sol. Dana Stankaitytė

chielli'o ir Verdi operinių ištraukų tekstus.

Toliau kritikė rašo: "Turėdami galvoj tai, kad šis koncertas priklauso Baltų koncertų serijai, ypatingas dėmesys turi būti atkreiptas į lietuvių kompozitorius, iš kurių buvo reprezentuoti Račūnas, Banaitis, Kačanauskas, Gruodis ir Jakubėnas. Jų darbai, nors etniški, vertintini ne liaudies dainų, bet meninės plotmės. Tų dainų atlikime p. Stankaitytė pasiekė jaudinančio paprastumo Mano rožė ir Rūtoj".

Kitoj pastraipoj recenzentė giliai dainininkės dikciją ir kalbas (italų, vokiečių, lietuvių ir anglų), pabrėždama, kad ypač dailiai kalbiniu požiūriu skambėjo angliška "The Bird of Wilderness".

Padariusi menką pastabą dėl alsavimo kontrolės, M. Kundritis pastebi, kad Stankaitytė aukštųjų gaidų "nešauko", turi silpną pianissimo, kurį akompaniatoriaus skambinimas kai kada aptemdes. Aplamai p. Leonido Milk akompanavimą kritikė vadina

truputį per garsiu (too loud).

Kritika baigiama: "Panelė Stankaitytė praėjusį vakarą atliko gerą darbą savo kraštui, o tuo pačiu įrodė, kad ji gali kalbėti internacionaline muzikos kalba taip sklandžiai, kaip ji kalba savo gimtąja".

Prie tų mielių žodžių mažą ką tegalėčiau savo pridėti. Gal tik tai, kad Dana Stankaitytė, kaip menininkė, mūsų akyse regimai auga ir stiprėja. Aš asmeniškai šiame koncerte išgirdau žymiai daugiau vidinės šilimos arijų ir dainų interpretacijoj. Jos balsas gražus, puikus ir galingas, daugumas technikinių dainavimo sunkumų nugalėti. Kiek žinau, ne tik operas, bet ir nemažą dalį koncertinio repertuaro įj praeina su dirigentu Al. Kučiūnu. Jo muzikinės kultūros atskambiai buvo gyvai girdimi ir šiame Stankaitytės koncerte.

Po malonaus muzikinio įvykio Dana Stankaitytei pagerbti buvo surengtos gražios ir jaukios vakarės inž. Vytauto Izbičko namuose. Kam to dar neužteko (o tokių tarpe buvo ir šių eilučių autorius) -- dar porą valandų su Dana pasišnekėta mielių ir vaišingų Mickūnų (Irenos ir Česlovo) pastogėj. Taigi Dana Stankaitytė atvežė į Bostoną ne tik gražiai įvertintą koncertą, bet ir nemažą atgaivos dainos ir muzikos mėgėjų.

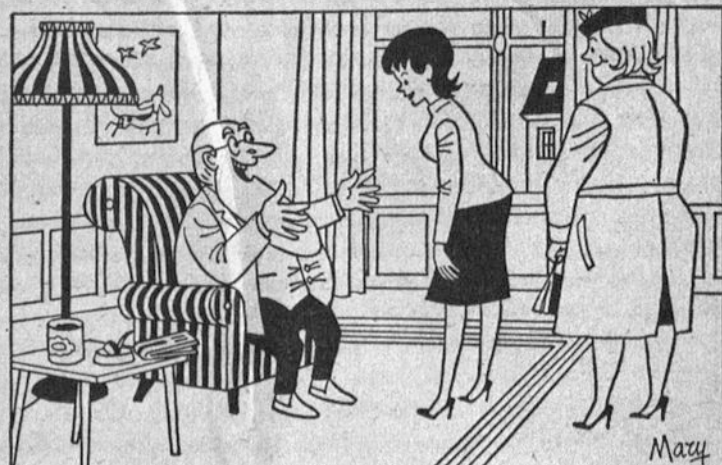
St. S.

Galvosūkio sprendimas

Dirvos Nr. 35 atspausdinto galvosūkio septyni skurtumai yra: 1. Skelbimas su kate labiau apdraskytas. 2. Katės ausys stačios. 3. Išmaldos prašytojasturi lopą ant dešiniojo kelio. 4. Praeivio bato padas dryžuotas. 5. Automobilio numerio lentelė ilgesnė. 6. Automobilio stogo atspindys kairėje pusėje. 7. Gatvės lempa dvišakė.

SEPTYNIŲ SKURTUMŲ GALVOSŪKIS

Tarp šių dviejų piešinių yra septyni skurtumai. Ar jūs sugebėsite juos pastebėti per 5 minutes. Pabandykite. Atsakymas bus kitame Dirvos numeryje.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

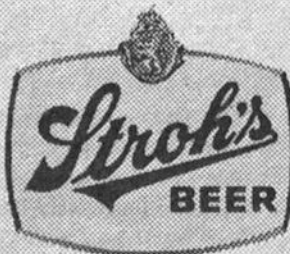
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

so light, so right, and oh, so refreshing!

enjoy
STROH'S
and taste what
fire-brewing does
for beer flavor!

Premium
quality always...
popular prices
everywhere!

light
smooth
fire-
brewed

The Stroh Brewery Co. Detroit 26, Michigan

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

DIRVA

THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915
6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-6344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.
Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

REVIZIJA IR TRADICIJA

Lietuvių organizacijos, visos be išimties, apart valdybų turi ir metiniuose susirinkimuose išrinktas revizijos komisijas. Jos reikalingos tam, kad sekančiame metiniame susirinkime būtų pasakoma: "dokumentai ir protokolai vedami tvarkingai, tą dieną kasoje rasta 17 centų, pagal pateisinamus dokumentus kasos stovis rastas tvar-koje, ir t.t."

Tai yra tradicija, kuria išreiškiamas pasitikėjimas valdybos nuveiktiems darbams ir tuos darbus atlikusiems žmonėms. Tai yra įsigalėjusi ir sunkiai pamainoma mūsų visuomeninio darbo tradicija.

Toji tradicija kiek iškrypo iš vėžių, darant reviziją Vilties draugijoje ir jos įmonėje. Vilties draugijos revizijos komisijos darbas, užtrukęs 2 dienas (kovo 23-24 d.) paliko lyg ir nepatenkintą Vilties draugijos valdybos išdininą Andrių Mackevičių. Jo įdėtas darbas apyskaitai paruošti, reikiamos įmonei atskaitomybės ir kontrolės sistemos sutvarkymas, atėmė daug laiko, darbo ir pastangų. A. Mackevičius laukė ir tikėjosi, kad ir revizijos komisija pašvęs, jei ne tiek pat, tai bent daugiau laiko jo pastangų analizei, apyskaitos esminei studijai. Tačiau revizijos komisija priėjo išvados, kad skaitlinėse susipainioti sunkiau, kai jos sistematingai ir pagal įmonei privalomas taisykles tvarkomos, tinkamai ir nedviprasmiškai išaiškinamos, paremiant reikiama dokumentais ir valdybos nutarimais. Visa tai patikrinti, kad ir užima kiek daugiau laiko, bet lieka mažiau painiavos, nesusipratimų ir bereikalingų įtarinėjimų.

Vilties draugijos apyskaita yra paruošta, patikrinta ir neužilgo pasieks Vilties d-jos narius. Ji apima 1961 ir 1962 metus.

Toji apyskaita, kiek jai paruošti bebūtų įdėta darbo ir pasišventimo, kas ją betikrintų ir beanalizuotų, galutinio palaikymo ar pasmerkimo susilauks visuotinė Vilties d-jos narių suvažiavime.

Apyskaita nėra tam, kad gale metų padėti tašką ant i. Ji yra aki-vaizdus nuveiktų darbų balansas ir bazė ateities planams, pataisoms, tų darbų ir planų revizijoms.

Vilties draugijos operacijos sudaro nemenką apyvertą. Tos apyvertos sumos yra pakilę 1962 m. lyginant su 1961 m. Pakilę ne tik pajamų, bet ir išlaidų pozicijos. Tai rodo gyvybės ženklus, rodo pastangas, sėkmingus ir ne tiek sėkmingus bandymus.

Tai medžiaga tolimesniam darbui, jo planavimui ir vykdymui. Vilties draugijos veikla ir jos darbas bei uždaviniai yra konkretūs, apčiuopiami ir visiems prieinami. Dirvos leidimas, spaustuvių ir knygų leidimo operacijos yra bazė, kuria remiasi tos organizacijos gyvybingumas.

Tos draugijos narių sąrašuose pasiekta 540 skaitlinė. Tų narių sudėtas kapitalas naudojamas priemonėms, kurios jungiamos į lietuvių visuomeninio ir kultūrinio darbo ir veiklos orbitą. 540 narių organizacija (dar reiktų neužmiršti, kad tų narių skaičius įeina ir eilė organizacijų taip pat su gausiu narių skaičium) jau yra šistas.

O vistiek pasigendama kartais didesnio narių susidomėjimo, didesnio dėmesio tai organizacijai, kurios darbas ir kurios uždaviniai nėra eiliniai. Tas darbas vykdomas. Tačiau jį vykdyti ir kelti bei ugdyti didesniu entuziazmu, didesniu pasišventimu būtų lengviau, jei jį geriau stengtųsi suprasti tiek šios organizacijos nariai ir rėmėjai, tiek tie, kurie to darbo ir pastangų vaisiais naudojasi.

Savajam, lietuviškam žodžiui skleist, jam puoselėti ir išlaikyti vien žodžių negana. Negana jam nei valdybų, nei revizijos komisijų. Jam išlaikyti reikia vieningos, ryžtingos ir tikslą suprantančios organizacijos. Ta organizacija yra. Tik kartais jos periferijose pasigendama judresnės gyvybės ženklų, pasigendama didesnio susidomėjimo ir talkos. Pavieniai talkos pavyzdžiai yra lyg šviesios žvaigždės tamsioj naktį.

Tačiau per daug skystis ir dejuoti taip pat nėra pagrindo. Visuomet norėsimė ir sieksimė, kad būtų geriau. Niekam tiesioginių ir konkrečių užmetimų nedarant, (jiems daryti nebūtų ir didesnio pagrindo) tų užmetimų su susidomėjimu ir ilgesiu laukia tie, kurie dirbo, dirba ir bus parinkti dirbti ateityje. (i.č.)

ANDRIUS KUPREVIČIAUS KONCERTO PROGA

Koncertas atneša visuomenei gražiausius muzikos laimėjimus, norą juos parodyti visuomenei, su ja pasidalinti džiaugsmu. Koncertantas rodo savo širdies giliausius pergyvenimus: štai, klausykite, džiaukitės surasdami ten grožį, pamilkite muziką, susipažinkite su pasaulinių genijų kūryba.

Visą tai parodys žymusis mūsų pianistas Andrius Kuprevičius Town Hall New Yorke.

A. Kuprevičius mūsų padangėje jau gerai pažįstamas, nebe pirmą kartą atvyksta koncertuoti. Už tai nėra reikalo daug apie jį rašyti, jis jau žinomas. Jei jis 1946 m. tarptautiniame konkurse Genevoje (Šveicarijoje) iš 150 geriausių pianistų pateko į baigminį laimėjusių varžytines dešimties skaičių, gavo garbės diplomą: jei jis nuo 1954 m. profesorauja Cleveland, Ohio Music School Settle-

ment; rengia visą eilę koncertų svetimųjų tarpe ir yra kviečiamas su simfoniniu orkestru koncertuoti ir anglų spaudo jį visur teigiamai vertina, o šalia to jis visur pažymi, kad yra lietuvis, tai kodėl neparemti savo atsilankymu jo koncertą?

Kitos tautos, taip pat ir amerikiečiai, visada širdingai sutinka savo mylimus solistus, kurie periodiškai, kas metai, apsilanko kolonijose, skaito tai džiaugsmingų įvykių ir jei mes taip uoliai mėgstame pamėgdžioti visame kame, kartais visai menkos vertės dalykuose, amerikizmą, tad neatsilikime ir šiuo atveju, atsivėsdami ir savo pažįstamų amerikiečių. Jei svetimi jį giria, tai kodėl mums neįsijudinti, už ką ir kodėl giria. Nejaugi jau mes juos muzikinėje kultūroje pradišokome?

Malonu bus paklausyti, kaip A. Kuprevičius pa-

Kremliaus dvaro juokdarys raudotojo rolė

ST. JARAS

"... Palaidojo jūsiškio žmogaus pelenus. Atsitiko tyliai, slapčiom, be apsigarsinimo. Nedidelis žmonių būrelis žinojo apie tai. Ir "sielų inžinieriai" (suprask, rašytojai. St. J.) ne visi žinojo. Nenorėjo, kad Vilniaus miestas susirinktų prie kapo.

Aludėse šneka, kad mūsų leninistas Eduardas (Miežėlaitis. St. J.) norėjo pasakyti "sudiev" prie kapo, bet vyriausias maršalka (Sniečkus ar Laurynas Kapočius? St. J.) to neleisdė daryti. Netinka, mat, dideliui žmogui raudoti. Pas mus leninistai verkėti važiuoja prie Lenino grabo o stalinistai prie Stalino kapo.

Kaip ant mirusio išjuokimo, prie kapo "verkti" buvo paskirtas juokininkas Jul Boks. (T. Tilvyčio kadaise vartotas slapyvardis. St. J.).

Kam aš rašau? Parvykusi našlė jums plačiau ir indomiau papasakos".

(Sausio gale iš Lietuvos gauto laiško eilutės).

Viešųjų įvykių režisieriai Lietuvoje dabar ir rašytojams roles skirsto. Bet, kai vieni skiriami linksmom ir juokingom kalbom sakyti gyviesiems, sulaukusiems kokio verto ar nevertio jubilėjaus, Teofilui Tilvyčiui kažkaip vis atitenka raudotojo pareigos.

Tiesa, kartais Tilvytis gauna pasakyti kalbą kolchoze, baigus tvarto stogą dengti kukurūzo stiebus, ar rašytojų namų sienoje sovietinės gamybos vinį įkalus, bet tai būna tik retkarčiais. Dažniausiai Tilvytis sutinkamas prie mirusiems atminti pastatyto paminklo, prie laidojimo duobės ar prie karsto.

Kaip užsigrūdinęs stalinistas, 1953 m. Tilvytis buvo pasiūstas Maskvon pastovėti "garbės sargyboje" prie mirusio "tėvo ir mokytojo" Stalino karsto.

Stovėjo, rymojo minkštan kiliman kojas paskandinęs; didelės ašaros ritosi Tilvyčio ūsu ir štai supusmavo ilgą eilėrašį. Vieną kitą posmą ir pacituosime:

"Prieblandos šešėliuose
melsvuos
Žiburiai mirgėjo miesto
plotas;
Nemačiau aš dar tokios
Maskvos —
Skaudžiai parbloktas ir
ašarotos.

Stoviu aš prie karsto ir
mąstau, —
Jausdamas, kaip nesibaigia
eilės:
Vade, taip mažai davian aš
tau, —
Tu gi man parodei tiek daug
meilės.

Galvą aš nulenkti tegalin
Ir prie tavo kojų duoti žodį.
Kad aš eisiu ir toliau keliu,
Kurį Leninas ir Tu nurodei.

Su vaidu kalbėjau neilgai;
Reikia prie kasdieninio darbo
grįžti.
Stoja už manęs Maskvos
vaikai
Padėkot už džiaugsmą ir
jaunystę".

Nieko nėra baisesnio, kai vergas išmoksta rašio ir nėra nieko šlykštesnio, kai vergas eiles pradeda rašyti, -- sakydavo Petro Didžiojo laikų rusai.

Bet atėjo toks metas, kada ir Stalino vardą ėmė naikinti kaltu, kduju, teptuku ir šluota.

Sudarant vadinamos poetės V. Valšūnienės raštų dvitomyje ir ėmus braukti posmus apie Stali-

skambins pasaulio garsenybės Fr. Chopin kupiną lyrizmo ir romantizmo kūrybą. Žavingo įdomumo modernisto Scriabino skirtingos nuotaikos kūrybą, savotiškai lyrizmą reiškiantį. Išgiline į nepaprasto grožio kūrinis, vingiuojančius įvairiais sielos atspalviais rodumus A. Kuprevičiaus rankomis lyg gvą žmogaus kalbą, veikiančią į žmogaus sielą. Reikia vpatįgai jaunima — atžalvna atsivesti pasiklausyti aukšto lygio išpildymo.

Tad iki pasimatymo kovo 31 d. Town Hall, New York, 2:30 val. p. p.

Prof. J. Žilevičius

na, Literatūros ir meno laikraštyje Tilvytis šoko protestuot: "Tai istorija, kurios negalima pakeisti!"

Nematoma ranka patapnojo Tilvyčiui per petį: "Vaikine, nutilk! Kas vakar buvo viskas, šiandien yra niekas. Už plepėjimą, kada nebereikia plepėti, už neturėjimą uoslės, nuo šiandien ne su gyvaisiais, bet su mirusiais bendrausi!"

Ištartas žodis pavirto veiksmu: Tilvytis siunčiamas į Pirčiupį. Čia pasakė kalbą prie paminko, skirto hitlerininkų nužudytiems lietuviams atminti.

Iš Pirčiupio Tilvytis keliavo į Anykščius, sakė kalbą prie mirusio žymaus lietuvių rašytojo Antano Vienuolio karsto.

Lietuviai pečiais gūžčioja, už paausių griebiasi klausydamiesi sovietinio klouno Jul Boks-Tilvyčio kalbų: jis pats vienas už visus "atverkia", nužudytų bei mirusių artimųjų ašaras "nušluos-to". Vaizdas nekasdieninis -- Kremliaus dvaro juokdarys rauda prie karsto!

Štai kitas paveikslas: Anykščiuose užbaigė statyti rašytojui J. Bilidui atminti "varpinę", arba kaip anykštėnai sako -- "kukurdų siloso bokštą", -- Tilvytis ir čia rymo prie "varpinės", raudas varvina.

Jul Boks-Tilvytis pagrabines kalbas sako sovietinių rašytojų vardu, kitur -- kaip buvęs velionio mokinyas, dar kitur kaip draugas, mokytojas, pažįstamas...

Paskutinioji Teofilio Tilvyčio "rauda" buvo Rasų kapinėse Vilniuje, laidojant poeto Juozo Tysliavos iš Amerikos atvežtus palaikus.

Kieno vardu kalbėjo Tilvytis, -- neaišku. Iš kai kurių "raudos" posmų atrodytų, jog kalbėta kadaise buvusio draugo, Tysliavos mokinio, keturvėjininkų literatūrinio sąjūdžio dalyvio. Bet juokdario kalboje yra vietų, iš kurių Tilvytis prasikala jau ne kaip Tysliavos pažįstamas, bet kaip žymiai aukštesnio rango "draugas", net pajėgus Tysliavai išduoti "liaudies poeto" diplomą.

Tipiškas, sovietioj patentuotas išradimas: Tilvytis atrado naują "sovietinį" talentą, bet tik tada, kai poeto palaikai pakišami po žeme.

Poetas Juozas Tysliava gimė ne vakar ir ne 1962 m. gruodžio 27 d. numirė. Didžioji jo kūrybos dalis buvo išleista nepriklausomos Lietuvos metais. Jo lyrikos vertimų leidiniai pasirodė ir užsienyje. J. Tysliava daugiau kaip 30 metų išgyveno Amerikoje. Rašė ir leido savo kūrybos puslapius, redagavo žurnalą ir laikraštį, gyvai reikšėsi visuomeninėje veikloje, gyvu ir spausdintu žodžiu pliekė šiandieninį Lietuvos okupantą. Bet Tilvytis tik dabar atsiminė poeto Tysliavos pavarde!

Tikrovė tokia: sovietiniai samdiniai puikiai žinojo J. Tysliavą, bet jis, kol gyvas, jų akyse buvo "niekam tikęs".

Jokioje sovietinėje chrestomatijoje, jokiame mokyklos vadovėlyje, nei apžvalginėje lietuvių literatūros istorijos apybraižoje nėra citatos iš Tysliavos lyrikos eilučių.

Tik pagal "marksizmo - leninizmo dėsnius" suredaguotoje Lietuvių literatūros istorijoje, III tomo I dalyje, skirtoje "kapitalizmo epochai", kur po šiek tiek kalbama apie visus mažiau ar daugiau literatūroje pasireiš-

kusius lietuvių rašytojus, yra paskirtas lygiai vienas puslapis ir Juozui Tysliavai. Tenai, paminėjė Tysliavos eilėraščių rinkinių ir kelių paskirų eilėraščių pavadinimus ir jo priklausymą keturvėjininkų grupei, daro tokį sprendimą:

"Tysliavos eilėraščiuose kartu buvo ir daug manieringumo, pozavimo. Užvis labiau jam rūpėjo metaforos, muzikinis efektas, kuo imantresnė maniera. Dėl formos originalumo ir skambumo jis dažnai aukodavo turinį, pavyzdžiui: (Čia cituoja aštuonias eilutes iš Aukso lyta). Tysliavos poezijos turinys vienodas, skurdus, siauras. Joje ypač pabrėžiamas autoreklaminis motyvas. Tysliava pats skelbėsi "genijum", "pirmutinio Lietuvos poeto" ir pan. Iš visų buržuazinių lietuvių poetų Tysliava labiausiai stengėsi išieiti su savo kūriniais už Lietuvos ribų, daug važinėjo po užsienį, organizavo literatūrinį bendradarbiavimą su kitų tautų modernistais. Kurį laiką Tysliava gyveno Paryžiuje, o 1932 metais emigravo į JAV, kur ėmė redaguoti buržuazinį "Vienybės" laikraštį. Nuo poezijos Tysliava vėliau beveik visiškai atitrdko. Įvedus Lietuvoje Tarybų valdžią, jis užėmė griežtai antitarybines pozicijas".

Tai ir viskas. Įsidėmėtina, kad šitoks sprendimas apie Tysliavą pasirašytas spausdinti 1961 metų lapkričio 13 dieną, tai yra, apie 48 valandos po J. Tysliavos mirties. Jis yra parašytas filologijos mokslo kandidato V. Galinio, peržiūrėtas ir patvirtintas redakcinės komisijos ir galutinai apybuotas dabartinio vyriausio valdinio autoriteto literatūros reikalams -- Kosto Korsako, kuris yra vyriausias dabar ten leidžiamos lietuvių literatūros istorijos redaktorius. Jiems, kol Tysliava redagavo "buržuazinį laikraštį", ir net kai buvo jau pašarvotas tolimo Brooklyno kalne, įsai buvo tik "manieringas, vienodas, siauras ir skurdus" rašytojas, "užėmęs griežtai antitarybines pozicijas", taigi nevertintinas, iš literatūros išbrauktinas ir užmirštinas.

O kaip Tilvytis? Tas pagrabinis Tysliavos "draugas" ir net "gerbėjas" į kompartijos bonzos - karštinčiaus poziciją įrėpiojo tarp kita ko ir per Juozo Tysliavos galvą, savo laiku įtikęs dabartiniams ponams Tysliavos išjuokimu. Pažiūrėkim, už ką ypatingai šlovina Tilvytį dabartinis ponų literatūros kritikas V. Kubilius, 1956 metais išleistame leidinyje "Teofilis Tilvytis".

"... T. Tilvyčio satyrinis talentas prabilo visgi gana ryškiai J. Tysliavos ir keturvėjininkų kūriniių parodijose, kaip geroserikaturrose, iš karto atpažįsti pažuokiamą autorių... J. Tysliavos poezijos imonacijos, jos lėkštą skambumą... T. Tilvytis taikliai hiperbolizuoja jo manierą, deda ryškius akcentus... atsiskleidžia šio dekadentinio poeto skambios lyrikos tuštumas, jo rėksminga autoreklama... (Tilvytis) išjuokė ne tik visą formalistinę mokyklą, bet sukūrė ryškų tuščio, pasipūtusio poeto charakterį".

Iš tikrųjų, poetas Tysliava buvo pajuoikiamas ir skaitytojui pristatomas kaip dvasinis iškrypėlis, vagabundas... Ir toks Andrius Aukštaitis (Tysliavai jausmirus) okupanto leidžiamame laikraštapaikyje Tėvynės Balse (Nr. 12, 1962 m. vasario m.) taip pat užkabino Tysliavos poezijos skurdumą...

Lyg tyčia, labiausiai juokėsi, tyčiojosi Tilvytis, kurs dabar, 1962 m. gruodžio 27 d., užsimaukštines sovietinio klouno kepture, atėjo į Rasų kapines "raudoti" prie J. Tysliavos palaikų.

Anais metais T. Tilvytis žaipėsi ne tik iš Tysliavos lyrikos. Jis užkabino ir Tysliavą, kaip asmenį. Sekdamas Tysliavos eilivimo formą, Tilvytis tyčiojo si iš poeto tokiomis eilutėmis:

"Helsinkio vėjau, tolyn, tolyn,
aukštyn žemyn,
rytuos, pietuos;
Helsinkio vėjau!

supuos...

NE TENDENCIJA, O KOREKTŪROS KLAIDA

Dirvos Nr. 30 Toronto kronikoje tilpo korespondencija, kurioje reiškiamas nepasitenkinimas dėl Tėv. Žiburiuose Nr. 10 P. Rudinsko straipsnelio "Augantis Litas". Esą, jame buvo padarytas tendencingas tarnautojų atlyginimų palyginimas Kanados lietuvių kredito unijose, kadangi Toronto "Paramos" balansas nurodytas vietoje \$1,769,440, tik \$769,440.

Tikrumoje tame straipsnelyje yra ne tendencija, o paprasčiausia korektūros klaida. Tėv. Žiburiai yra paprašyti kad ją atitaisyty. Be to, tas straipsnelis yra TŽ redakcijos padaryta santrauka iš žymiai ilgesnio rašinio, todėl ir jo turinys savo dvasia kiek pasikeitė. Nepr. Lietuva Montrealy jį atspausdino nepakeitusi ir ten ta klaida nebuvo padaryta.

Atrodo, kad su gerais norais Dirvos žinutės autorius pats galėjo tatau suprasti: kas gi galėtų sąmoningai falsifikuoti kredito unijų paskelbtus metinius balansus vienu milijonu dolerių?

P. Rudinskas
Montreal

Helsinkio vėjau, ar tu girdėjai
Lietuvos kraštą — poetų šalį;
aš ten karalius,
Helsinkio vėjau!

Kiek aš dainuškų tenai
pasėjau.

kaip suvaikėjan.
Helsinkio vėjau! —
Helsinkio vėjau, tolyn, tolyn...

Grįžtu tėvynėn,
Helsinkio vėjau —
rytoj Berlynan pasižadėjan:
penkias maniškas sau
insidėjan,
Helsinkio vėjau! ..

(T. Vilvytis, 13 (Parnasas paradijose) 1929 m. 25 psl.)

Jaunystėj J. Tysliava skaitytojų dėmesį patraukė savo kelionių po Europą metu sukurtais eilėraščiais. Ypač buvo populiarus jo eilėraštis "Tysliava Paryžiuje" ir kiti. "Draugas ir gerbėjas" Tilvytis šokosi Tysliavą išjuokti. Štai Tilvyčio pasityčiojimai iš Tysliavos kūrybos ir jo kelionių:

I

"Štangos
šoka tango.
Kojos kain orantutango
nėu štangų
rangos tango.
Stop!
Radio!
Eifelio padangė
bangos
teršia maršą.
Kažin koks paršas
asfaltą teršia! ...

.. Ei, gerbiemieji fransų žemės
žmonės. —
esu aš didelis poetas.
esu keturių vėjų kurjeris.
esu keturių lapų autorius.
esu dvidešimt ketverių
metų vaikas...

Paryžiuje — Eifelis, taksi.
Lietuva —
"Tysliava".

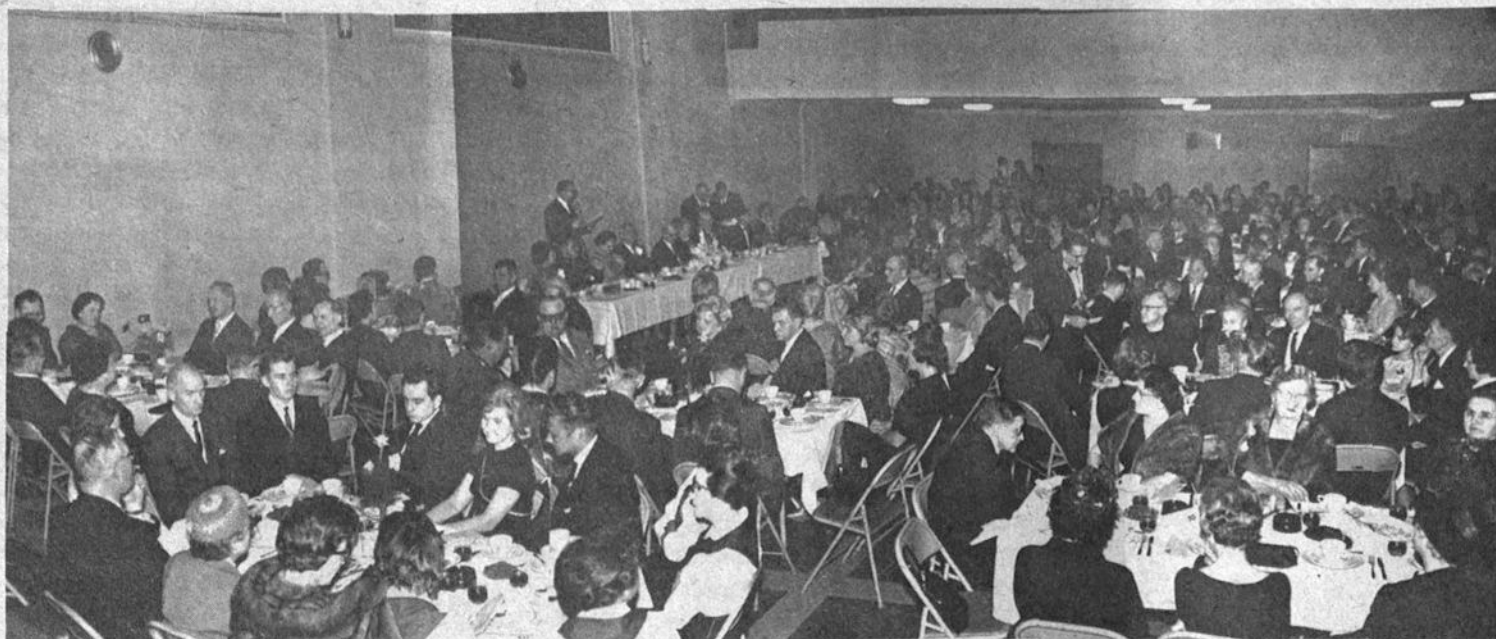
II

"Horizontuos žirafos,
horizontuos strausai ir levai.
horizontuos krokodilai.

asilai...
Na tai ką, jei mes taip pat
žirafos.
na tai ką, jei mes taipogi
asilai?"

Akyse raina ir tamsu.
akysse drambliai.
gorilos.
Viena truputį panasi.
tartum išaugus Suvalkijoj.
O gal mes ir visi beždžionės —
na, velnias žino".

(Nukelta į 4 psl.)

IŠKILMINGAI PAGERBTAS DR. STEPONAS BIEŽIS

Spausdinti biografiniai duomenys liūdi, jog sukaktuvinių lietuviškon veiklon pasinė 1912 m. atvykęs medicinos studijoms į Valparaiso universitetą. Taigi, atrodo, kad kovo 16 d. Chicagoje suruoštas dr. St. Biežio 50 metų visuomeninės veiklos minėjimas lyg ir truputį pavėluotas. Pavėluotas, nes gyvename jaune 1962, bet 1963 Viešpaties metais. Esmėje, ne taip jau didelis daktas tas pavėlavimas. Juk lietuviuose neveltui sakoma, kad geriau vėliau, negu niekad. Ir šiuo atveju reikia pripažinti, kad laikui ir užtarnautai pagerbtas GYVAS žmogus, GYVAI besireiškias GYVOSIOS lietuviybės baruose.

Sugiedojus "Ilgiausių metų", minėjimą atidarė rengimo komiteto pirm. P. Nedzinskas. Vėliau sekė Tėvo J. Vaišnio, S.J. invokacija ir dr. St. Biežio seno bičiulio J. Kazanausko kalba. Paskui prabilo Lietuvos generalinis konsulas dr. P. Daužvardis, pasveikindamas savo vardu ir perduodamas Lietuvos atstovo Washingtono J. Kajecko sveikinimus. Po dr. P. Daužvardžio sveikinimų išklausyti Vyt. Kasniūno žodžiai. Oficialioje programoje numatytus sveikinimus užbaigė mažoji Jovita Kerelytė.

Sveikinimų pyne dar papildė įteikdami dovanas organizacijų atstovai. Illinois Liet. Gydytojų D-jos pirm. dr. E. Ringus įteikė dail. A. Petrikonio paveikslą, FASK-to pirm. J. P. Nasvytis (Sveikins ir Čiurlionio ansamblio vardu) plokštelę, Jūrų Skautijos Korp. Gintaras pirm. A. Aglinską tautiniais drabužiais parėdytą lėlę. Dar sveikino ir apdovanojo: N. Gugienė SLA vardu, Moterų Pagelbinio vieneto prie III. Liet. Gydytojų D-jos atstovė, kun. J. Prunskis "pacientų" vardu ir kiti. 23 organizacijų var-

P. PETRUTIS

du buvo įteiktas dail. Alg. Trinkūno paruoštas meniškasis adresas. Adresą įteikusios jūryskaures padainavo ir dainelę "Tėviškėlė".

Minėjimo rengimo komitete buvo atstovaujamos šios organizacijos: Akademinių Skautų Sąjūdžio Vadija, Amerikos Lietuvių Gydytojų D-jos, Amerikos Lietuvių Respublikonų Lyga, Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Chica-

gos Lietuvių Moterų Klubas, Dirvos Bendradarbių Klubas, Lietuvos Atgimimo Sąjūdis, Lietuvių Bendruomenės Chicago Apygarda, Lietuvių Skautų Seserijos Vadija, Skautininkų Ramovė, L. D.K. Birutės Moterų D-jos Centro Valdyba, Lietuvių Skautų Brolijos Vadija, Lietuviams Skautams remti D-jos, Lietuvių Rezistencinė Santarvė, L.S.T. Korp. Neo-Lithuania, L.V.S. Ramovė, Margutis, Moterų Pagelbinis vienetas prie Liet. Gydytojų D-jos, Panevėžiečių Klubas, Susivieni-

VIRŠUJE: Bendras vaizdas pagerbimo, suruošto dr. St. Biežio visuomeninei veiklai atžymėti. P. Petručio nuotrauka

jimas Lietuvių Amerikoje, Š. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjunga, Tautinis Akademinis Sambūris, Vilties D-jos.

Meninėje minėjimo dalyje išklausytos dvi solisčių dainos. N. Linkevičiūtė padainavo K.V. Banaičio "Oi nėra niekur", St. Šimkaus "Kur bakažė samanota" ir A. Vanagaičio "Aš bijau pasakyti". A. Kalvaitytė padainavo A. Vanagaičio "Sviruonėlį", St.

Sukaktuvininkas dr. St. Biežis jaunųjų respublikonų tarpe. Iš kairės: R. Stakauskas, L. Šlenys, D. Miežienė, V. Petrauskas, L. Linkevičiūtė, dr. St. Biežis, Respublikonų partijos kandidatas į Chicago miesto aldermanus J.J. Lanigan, A. Lauraitis, V. Adamkavičius, R. Mieželis, Sėdi: V. Lauraitienė, A. Adamkavičienė ir Ph. Lanigan. P. Petručio nuotrauka

Kalvaičio "Serenadą" ir A. Kalvaičio specialiai sukaktuvininkui dedikuotą "Veteranų dainą", kurios žodžiai yra sukurti Lietuvos partizanų. Solistams akompanavo A. Kalvaitis.

Sol. N. Linkevičiūtė. P. Petručio nuotrauka

Meninėje dalyje dar pasirodė R. Nainytė, N. Baltrušaitytė, R. Kazėnaitė ir baletmeisteris S. Velbasiš, pašokdami du nuotainkus šokių.

Paskutinis minėjimo programos žodis teko pačiam sukaktuvininkui. (Dr. St. Biežio kalba spausdinama atskirai).

Po dr. St. Biežio kalbos dar kartą sutartinai naidėjo "Ilgiausių metų" giesmės garsai. Visą minėjimo programą pravedė A. Kalvaitis, kuris pabaigoje visus pakvietė pasivaikšinti.

Besivaikšinant skaniais patiekalais, vaišės nusitęsė iki pat vi-

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

KOVO 30 D. 8 v.v. Chicago Lietuvos Operos pastatymas "Cavalleria Rusticana" ir "Pajacai" Studebaker Theatre, 410 So. Michigan Ave.

KOVO 31 D. Tėvų Marijonų bendradarbių metinis seimas.

KOVO 31 D. 3 v. p.p. Chicago Lietuvos Operos pastatymas "Cavalleria Rusticana" ir "Pajacai" Studebaker Theatre.

BALANDŽIO 7 D. 3 v. Chicago Lietuvos Operos pastatymas "Cavalleria Rusticana" ir "Pajacai" Studebaker Theatre.

BALANDŽIO 7 D. Literatūros - dramos vakaras ruošiamas Scenos Darbuotojų Sąjungos Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 20-28 D. Dailininko Vytauto Virkau ir Audronės Skudaitės darbų paroda ruošinama Šviesos - Santaros kolegijos Čiurlinio Galerijoje Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 20 D. Dantų Gydytojų Sąjungos pavasario balius Western Ballroom salėje.

BALANDŽIO 21 D. Kunigaikšties Birutės Dr-jos Chicago skyriaus ruošiamas literatūros-muzikos vakaras Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 27 D. Dariaus-Girėno Lituanistinės Mokyklos vakaras - balius Balio Pakšto svetainėje.

durnakčio. Vaisių metu dr. St. Biežis buvo matomas su šypsena lūpose. Jis sukinėjosi staliukų tarpuose besisveikindamas ir besišnekučiuodamas su gausiais savo bičiuliais. Otų bičiulių būta, kaip tikrame bičių avilyje. Pilna pilnutėlė erdvi Jaunimo Centro didžioji salė.

Kremliaus...

(Atkelta iš 3 psl.)

III

"Kolegos australiečiai, hosanna iš Suvalkijos servitutų! Linkejimai nuo mūsų kerdžiaus..."

Jis bravo vyras: kai rėkia — virpa raistai, kai žengia — rūksta kaminai.

Labą rytą piemenaitė su sparnais!

Aš kol kas dar be sparnų, — mano kojos kaip sparnai! Ar žinot ką, — pakvieskit piemenauti!...

Esu aš bravo, esu gabus laukų vadyrins, — mano kojos, kaip sparnai!"

(Iš T. Tilvyčio raštų I tomo)

Užteks klounados! Grįžkim į Vilnių.

J. Tysliavos palaikų laidojimas Rasų kapinėse buvo sumegztas šlykščios sovietinės juokdarybos mazgu. Paskutinį "sudiev" Tysliavai pasakyti buvo išleistas nukaršęs Jul Boks-Tilvytis.

Nutylėdamas nepriklausomoje Lietuvoje išleistų Tysliavos raštų likimą, kurių buvo kiekvienoje bibliotekoje - skaitykoje, Tilvytis citavo nebūdingiausias poeto lyrikos eilutes, šokinėjo nuo Tysliavos mostų prie jo skambaus balso, rankos paspaudimo, jo keilionių po Europą. Girdi, gal Tysliava ir nebūtų apleidęs Lietuvos, jei būtų buvusi palanki atmosfera tėvynėje. Norėdamas Tysliavai prisegti lyg ir politinio emigranto etiketę, Tilvytis vertėsi spėjimais, neaiškiai užuominom, pagaliau ištarė: "Galėjo, žinoma, būti ir kitos, svarbesnės priežastys, kurių aš nežinau".

Taigi, Tilvytis, nežino... O tik reikia pavartyti ano meto spaudą ir nesunku rasti pranešimus, kad Tysliava Amerikon ne nuo "atmosferos" bėgo, o išvyko kaip Lietuvos Aido ir telegramų agentūros ELTOS korespondentas.

Tik kai Lietuva sovietų buvo okupuota, tada Tysliava (dėl "atmosferos") nepanoro jongrizti. Pasilaikydamas ligi mirties Lietuvos respublikos pilietybę, jos niekada nebuvo ketinęs keisti nei į Amerikos, nei į sovietinį pasą.

Tik prie kapo Tilvytis žongliavo spėjimais ir įtarinėjimais. O kur jis buvo, kai Tysliava turėjo šmaikštų gyvą žodį, savo laikraštį?

Tylėjo tada Tilvytis. Pažintis su Tysliava buvo "pamiršta". Per visą sovietinės okupacijos metą nebuvo nei ženklo, nei garso rodyti, kad Tilvyčio vadinama liaudis sužinotų, jog Tysliava yra kilęs iš liaudies, kūrė poeziją, daug lyrikos rinkinių paskleidė Lietuvoje ir užsienyje, kad gyvena Amerikoje, rašo eiles, ruošia savo lyrikos rinktinę, Tylėjo okupanto sėbrai, tylom ir Tysliavos poezijos rinkinius išrinko iš skaityklų-bibliotekų.

Tad ko verti juokdario Tilvyčio Rasų kapinėse pasakyti žodžiai -- "Juozo Tysliavos eilėraščiai garbingai įeina į lietuvių literatūros lobyną"?

Lietuvoj tik Rasų kapinėse jie buvo iš rašto paskaityti ir tai "pusiau slapta", nes niekur viešai, nei pačių rašytojų laikraštyje nepaskelbti. Jie atspausdinti tik "Vienybėje", Amerikoje, ir parodyti tartum "tikras pinigai", kuriuo Tysliavos kūryba ne į lobyną dedama, o į šiukšlyną metama.

Kaikas visdėlto tą "pašnibždomis iškilmingą" Tysliavos palaidojimą Vilniuje ("poeto sugrįžimą tėvynėn") būtų linkę laikyti lyg ir amnestija Tysliavai ir jo veiklai. Ar tai tikrai amnestija?

Atsakymą imu iš George Orwellio apysakos, kur autorius į vieno keturkojo "herojaus" prusnas įspaudė sovietinei santvarkai labai būdingą pareiškimą: "Vienintelis geras žmogus yra negyvas žmogus".

Sol. A. Kalvaitytė. Prie pianino A. Kalvaitis. P. Petručio nuotrauka

Šalin srovinius...

(Atkelta iš 1 psl.)

kalbą dėl mūsų paverptos tautos sunkios būklės, kuria visi rūpinamės. Tačiau, vietoje manęs, tegul vėl prabyla daug reikšmingesnis

balsas mūsų to didžiojo lietuvių atidavusio visas savo jėgas, žadinusio ir ruošusio savo tautą į nepriklausomą gyvenimą, kuris (tas balsas) prieš 75 metus būrelinių išseivų toli nuo savo gimtinės, kada Lietuva buvo carų paversta, kaip ir dabar, dr. Vincas Kudirka, šitaip atsiliepė:

Gražu yra matyti Lietuvių būrelį, kurie tarp svetimų vienybė užlaiko. Ir, susėję, tėvynei aukauja žodėlį. Ir motiną pagardin atminimais savo.

Gražiau, jeigu kiekvienas pripažinti gali, kad nuo žodžių jų širdys teipui neatskirtos ir visos tiesiog kreipias į tėvynės šalį. Ir meilėje tėvynės visados yr tvirtos.

Gražiausiai vienok esti akimis matyti, kada širdims ir žodžiams ir darbui atsako, kad visi tie lietuviai patys, nevaryti, savo tėvynės garbei neapželdina tako.

VINCO RAMONO

DAILININKAS RAUBA

novelių rinkinys, išleistas Vilties leidyklos, jau pasirodė knygų rinkoje.

Platintojai prašomi nurodyti kiekį pagaidaujamą siuntos. Knygos kaina 3,50 dol.

Dirvos prenumeratoriams, užsimokėjusiems už 1963 m. 11 dol. — 2,50 (užsisakant per Dirvą).

MOKAME

4 ¹/₂ %

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutauptą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

AKIMIRKOS

Bronys Raila

Juo daugiau kinta,
tuo labiau tas pats

Viskas teka, viskas kinta, -- ir tai jau prieš pustrėčio tūkstančio metų pastebėjo graikų filosofai. O kai kurie kiniečiai net dar anksčiau.

Ir kada viskas taip ilgai tekėjo ir keitėsi, tai, rodos, galėjo galutinai ištekti ir pasikeisti, ir daugiau nebėra kam tekėti ir keistis, ir taip galėtų ilgesniam laikui pastoviai pasilikti. Kai kurie konservatoriai taip ir galvoja...

Tačiau nieko nepadarysi: gyvenimas bėga ir tūkstantčiai dalykų vis kinta net ir dabar.

Pvz., Rusijoje prie Stalino įstatymais buvo leista žemės ūkyje rotacinė tvarka: dalis kolchozinių ar sovchozinių plotų apsejama grūdais, dalis daržovėmis, dalis pašarinėmis žolėmis, kukurūzais ar koksagizu. Dabar š.m. kovo mėnesio pradžioje Chruščiovas visa tai pakeitė mar, karvės jam pasakė, kad neduos sovietinio pieno, jei joms nebus duodama geresnio pašaro. Todėl gana rotacinės tvarkos pašarinės žolės gaminti, reikia nuolat sėti kukurūzus ir cukrinius runkelius, o iš kukurūzų amerikonišku būdu gaminti daugiau maisto patiekalų, o iš bulvių -- potato chips...

Taigi, sovietinė sistema nuolat kinta ir be abejo netikio srityje. Net ir priestaniniai konservatoriai tai galėtų pastebėti. Ir aš dar nesutikau tokio lietuvių, kuris sakyty, kad sovietinėje sistemoje niekas nekinta. O! Viskas kinta nuolat, tai į geresnę, tai į blogesnę pusę. Sovietizmo priešai, žinoma, daugiau vis linkę užsižymėti ir pabrėžti blogąsias ar blogėjančias puses, o draugai ir kiti objektyvūs tyrinėtojai noriai atmerkia akį vis geresioms ar gerėjančioms pusėms.

Ir pagerėjimų nestinga! Apie tai nuolat skaitome ne tik sovietinėje spaudoje, bet gauname žinių ir iš tiesioginių, objektyvių šaltinių. Sakysim, kokiame kasdienos reikmenų ar maisto gaminiui nusipirkti nebereikia eilėje išstovėti dvi valandas, o užtenka tik pusės. Tai žymus sistemos pagerėjimas. O jeigu nei penkių minučių eilėje nebereikia stovėti ir tuojau pat galima nusipirkti, tai jau gerovė. Arba vėl, asmenybės kulto laikais (prie Stalino) NKVD, MGB ar kitom raidėm vadina politinė policija savivalia, kandidatus į kalėjimą ar sibiriniams trėmimams rinkinėdavo vis naktimis, tuo labai trukdydama Sovietijos piliečių naktinį miegą. Dabar prie Chruščiovo kas kita, žymiai geriau. Arėštai dabar atliekami jaudienomis, kai pilietis yra ramiai išsimiegojęs, o didžiosios masinės deportacijos su gyvuliniais vagonais ir tais nehumaniškais naktiniais siautėjimais beveik visai panaikintos. Deportacijos, kur reikia, vyksta po truputį, beveik neįaučiamai, gražiai, taikingai, "savanoriškai" perklinojant piliečius iš vienos vietos į kitą.

Ir specialios vergų stovyklos Sibire sparčiai mažėja. Grįžtama prie žmoniškumo. Jei kas gyvas išliko, tik buvo smarkiai paliejęs, tai tokių jau šimtams buvo

leista sugrįžti į Lietuvą ramiai ir gražiai savo gimtojoje žemėje numirti...

★

Jūs įtarsite, kad pradėjau juokauti.

Na, ne, -- čia rimti debatai. Čia yra sovietinės sistemos kintimų problema, kuri, pasak Metmenų žurnalo redaktoriaus V. Kavolio, "turės atsiliepti ir mūsų visuomenines kontraversijas". Ir jau atsilieptė.

Štai jau mūsų tarpe atsirado "trečioji jėga" -- Vienybės trečiafrontininkai, kurie tuos kintimus stebi ir pastebi, ir ieško objektyvių davinų, ir sugeba prieiti objektyvių išvadų ir mums bešališkiau nušviečia padėtį tėvynėje. Ne taip, kaip Eltos komunistai, kurie esą paruošiami be "minimalinės išimties". O kita dalis, vadinasi mes, nestebime, nieko gero neišmatome, nei juntame, nei kūrybiškai atsiliepiame, nei prisitaikome tai "neišvengiamybei". Visus tokius Metmenų redaktorių, o ypač "kelis anksčiau populiarius žurnalistus", kaip anąkart minėjome, spalvingai pavadina "fantastiškai muziejiniiais specimenaiss"...

Ši problema vienodai ryški ne tik lietuvių tarpe, bet ir visos Europos ir ypač Amerikos intelektualiniuose muziejuose. Sovietų Rusijos bei komunizmo problemos dabar visur plačiai tyrinėjamos. Tam jau yra eilė specialių institutų ir fondacijų. Tyrinėjama atokiai, šaltai, objektyviai, be jokių emocijų išgyvenimų, be asmeninio užsiangažavimo ir išrokavimų, taigi moksliškai. Tyrinėtojai, kaip ir mes eiliniai piliečiai, be vargo prieina tos pačios išvados, kad sovietinė sistema kinta. O taikos mylėtojai dargi suranda davinų, kad sovietinė sistema ilgainiui gali taip pasikeisti, jog ji ... nebebus sovietinė sistema. Nereikės karų atominių bombų, bus galima išsiaiškinti, susitarti, susikalbėti, sugyventi. Reikia tik kantrybės, ištvermės, pakankamai ramiai, protingai ir kūrybiškai išsilaikyti, šen ten kumštį parodyti, ir viskas galiausiai bus gerai.

Toks maždaug polinkis per ilgiau nei dešimtmetį tebėra pastebimas Amerikos universitetinių "liberalų" sluoksniuose ir pačioje šios šalies vyriausybėje. V. Kavolis savo nuotakomis ir sugestijomis nėra naujas ar originalus, -- gal greičiau jis, ir ne tik jis vienas, yra šios atmosferos natūralus vaisius.

★

Ir jei čia kyla mūsų nusistebėjimas ar protarpiais net susirūpinimas, tai daugiausia dėl to, kaip ir kodėl tai atmosfera taip nekritiškai gali pasiduoti lietuviui, mūsų politinių pabėgėlių vaikai, iš kurių moraliai ir natūraliai būtų galima laukti, kad jie į sovietinės sistemos "kintimų problemą" židrės lietuviškai, neišleisdami iš akių savo tautos gyvybinių interesų.

Nes palietus kintimų problema lietuviui neišvengiamai iškyla eilė kitų svarbių kalusimų. Pvz., ar šio toks, ar net ir stambus ekonominis padėties pagerėjimas Lietuvoje turi atsiliepti lietuvių tautos ir mūsų laisvųjų išėvių pažidūrą dėl mūsų tautos laisvės ir valstybinės nepriklausomybės? O jeigu įvyktų stebuklas (labai mažai teptikėtinas!), kad mūsų tautiečiai sovietinėje žemėje, Lietuvoje ar Kazakstane, taptų sotūs, gerai apsirėngę, gyventų patogiuose butuose ir visa jų medžiaginė padėtis prilygtų įprastiniam vakariečio lygmeniui, net prabangai, -- tai ar tuomet mums neberekėtų kvaršinti galvos dėl kažkokių "abstrakčių principų", kaip toms gerai penimoms kiaušiams ištaigingai įruosytuose tvartuose?

Kas mums iš to, jei sovietinė sistema, kaip ir visos kitos ekonominės, politinės ar ideologinės sistemos, kinta?

Mums gi svarbiau, ar ji kinta ta kryptimi, kuri mūsų laisvės troškimą didina ar mažina, stiprina ar silpnina, jam patarnauja ar jį naikina. Visi matome, ir lengvai "iš pirmųjų šaltinių" gauname faktai rodo, kad bolševikinė kremlinė sistema, kiek ji su laiko tėkme šiaip ar kitaip būna priversta kisti, ji taip pat laipsniškai "kinta" ir pavergtųjų tautų atžvilgiu. Ji vis kiekiau veržia rusiškos tironijos virvę, mažina, silpnina, naikina, stengiasi su šaknimis išrauti mūsų ir kitų sovietinių tautų laisvės ar tuo labiau jų valstybinės nepriklausomybės idėją. Tam parodyti ir išnagrinėti neužtektų kelių akimirų, o reikėtų storos knygos. Ir laukčiau, kad mūsų jameji intelektualai čia rastų daugiau pašaukimo. Čia dar labai negiliai teispurenta mūsų "kontraversų" dirva.

Kas liečia lietuvišką problemą, man rodos, mūsų pažidūrą geriausiai ir trumpiausiai išreikštų dvi prancūziškos patarlės. Jos mums labai ir labai pritinka.

Pirmoji sakyty: -- kuo labiau taiti kinta, tuo labiau vis tas pats dalykas (plus ça change, plus c'est la même chose).

O antroji beveik dar geresnė: -- kai velnias pasensta, jis pasivečia vienuoliu... Nikita juk per savo žentą jau prašosi vizito net pas popiežių.

TAPKIME LIETUVOS LAISVĖS KNYGNEŠIAIS

A.L. Bendruomenės iniciatyva organizuojami "Tapkime Lietuvos Laisvės Knygnešiais" skyriai, kurių tikslas --

"Skleisti pasauliui tiesos žodį apie dabartinę padėtį Lietuvoje; parodyti pasauliui tikrąjį komunizmo-rusiško kolonializmo veidą; raštu ir aiškiais argumentais ieškoti Lietuvos laisvės bylai draugų ir padėjėjų pasaulio politikų tarpe".

Tokiame tikslui organizuojami sambūriai -- skyriai visur, kur tik yra lietuvių, bendradarbiaujant su A.L.B. O kur nėra jos apylinkių gali ir pavieniai lietuvi sudaryti tokius sambūrius.

Lietuvių Fondo Hartfordo komitetas ir vajeaus talkininkai. Sėdi iš kairės: Ona Kaminskienė, Justas Guntulis, pirm. Valerijonas Balčiūnas, Algimantas Dragunevičius ir Zigmas Strazdas. Stovi: Kazys Mikalauskas, Bronius Kriščiūnas, Tomas Sereika, Antanas Mockus ir Jonas Pakalnis. A. Jaro nuotrauka

MINTYS DĖL LIETUVIŲ FONDO

Kiekvienai sekmingai kultūrinei ar politinei veiklai užtikrinti viena iš pagrindinių sąlygų yra -- pakankama piniginė parama. Mūsų išėvijios gana šakotai veiklai palaikyti turime įvairių finansinių šaltinių, kurie dažniausiai yra laikino pobūdžio. Mes turime ir keletą veikiančių fondų. Vienas iš naujausių bus Lietuvių Fondas.

Turiu prisipažinti, kad gana skeptiškai žiūrėjau į šio naujo fondo atsiradimą. Bet įsigilinęs į fondo tikslus, jo skirtingumą nuo visų kitų fondų, jo tęstinumą, savo nuomonę pakeičiau, tapdamas Lietuvių Fondo karštu rėmėju. Kaip mane, taip, atrodo, ir daugumą žmonių patraukia tas, kad šio fondo pagrindinis kapitalas nemažėja, bet auga su kiekvienu indėliu ir kad fondas nepriklauso betkuriui grupei, o yra visų lietuvių, taigi lietuvių jungiantis veiksnys.

Tenka vis dėlto išgirsti L.F. adresu įvairių priekaištų. Sako, šis fondas tik ateičiai esąs, o mums reikia remti įvairią kultūrinę veiklą dabar. Šis priekaištas visai be pagrindo, nes mes puikiai žinome, kad banko indėliai nuošimčius neša iš pirmosios dienos. Taigi pagrindinis kapitalas auga ateičiai, o nuošimčiai naudojami kasmet bėgamiems reikalsams. Tenka girdėti ir kito kraštutinumo nuomonę girdi, kad fondo lėšos būtų skiriamos tik Nepriklausomai Lietuvai, fondą remtume. Manau, kad netenka

abejoti, kad kai tik Lietuva atgaus nepriklausomybę, Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas bus persiustas Lietuvos vyriausybei, kaip pirmoji parama Lietuvos atstatymui. Taigi, atrodo, kad fondas gali tarnauti ir dabarčiai ir ateičiai.

Inž. Val. Balčiūnas savo straipsnyje "Niekas mums nepadės, tik tai mes patys" Draugo kovo 16-os dienos numeryje teisingai sako, kad Lietuvių Fondas nebus sekmingas ir nepasieks milijoninės sumos, jei plačioji lietuvių visuomenė neišsijungs į fondo vaju. Jis apeliuoja į mūsų didžiulias lietuvių kolonijas, kviesdamas į bendrą lietuvių fondo talką. Iš tikrųjų, lietuvių visuomenė laukia didžiųjų lietuvių kolonijų žygių.

Noriu patiekti trumpą iliustraciją, kaip buvo organizuotas lietuvių fondo vajeus Hartforde.

Energingo ir veiklaus A.L. Bendruomenės Hartfordo Apylinkės pirmininko Algimanto Dragunevičiaus iniciatyva buvo sukvieistas Hartfordo lietuvių visuomenės susirinkimas. Visiems pritarant lietuvių fondo idėjai, buvo išrinktas komitetas iš 3 asmenų ir 12 talkininkų. Pagamin-ta fondo vajeaus aukų lapai. Pasirūžta kreiptis į kiekvieną lietuvi, gyvenantį Hartforde ar apylinkėse, prašant prisidėti prie lietuvių fondo. Ir štai rezultatai neblogi, per trumpą trijų mėnesių laikotarpį surinkta pažadais per \$6,000.00, o grynais pinigais per \$2,500.00. Dar nei pusės lietuvių nesusipėta kontaktuoti.

Tenka konstatuoti, kad visuomenė labai palankiai priima aukų rinkėjus ir gana duosniai aukoja. Šio vajeaus sekmingumui daug pagelbsti vietinė lietuvių radijo valanda "Tėvynės Gar-

sai", kurią veda A. Dragunevičius. Kas savaitę yra skelbiama fondo rinkliavos daviniai ir aukotojų pavardės.

Manau, kad savo ankstyvesnius spėlioėjimus galiu drąsiai patvirtinti, kad Hartfordas greitai peržengs \$10,000.00 ribą.

Jei visos JAV lietuvių kolonijos, padedamos vietinių organizacijų, energingai prisidėtų prie Lietuvių Fondo vajeaus, vienas iš didžiųjų darbų lietuvių bei išlaikyti būtų sekmingai atliktas.

Zigmas J. Strazdas

ATSIŪSTA PAMINĖTI

PLAUK, MANO LAIVELI. Petro Sagato eilėraščiai. Išleido autorius 1962 m. Viršelis ir vinjetės Zinos Morkūnienės. Spausdinta M. Morkūno spaustuviėje 6051 So. Ashland, Chicago, Ill. 111 psl. Kaina nepažymėta.

LAIŠKAI LIETUVIAMS -- kovo mėn. (3) nr. Religinės ir tautinės kultūros žurnale gavėnios atgailos laikui pasiskaityti straipsniai net 7 kunigų. Žurnale pasigenda ma religinio gyvenimo kronikos, kuri tokio turinio žurnalui labai pritiktų.

LIETUVIŲ DIENOS -- iliustruotas žurnalas, daug vietos skiria Vasario 16 d. valdams ir įspūdžiams perteikti. Jame taip pat įdomus K.S. Karpius žvilgsnis į praeitį, apie Amerikos lietuvių įnašą Lietuvai atsikuriant po pas, karo, Pagerbtas LRD laureatas dr. J. Grinius, nušviečiant jo kūrybos kelią, jo padėkos žodžiu ir E. Tumienės recenzija. Kruopščiai paruošta L. D. dalis angliškai skaitantiems.

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBASKAS, sekretorius

CHICAGO PHONE242-4395
SUBURBAN PHONE656-6330

-- Gerai saugokit ragus!...

V. Petravičius

Kompozicija

PETRAVIČIAUS IR PAUTIEŅIAUS DARBŲ PARODA CHICAGOJE

Dviejų dailininkų — Juozo Pautieniaus ir Viktoro Petravičiaus — darbų paroda, kuri truks nuo kovo

mėn. 23 d. iki balandžio 7 d., Chicagoje, Čiurlionio galerijoje, meno mėgėjams bus reta proga pamatyti šių

menininkų naujuosius kūrinius.

V. Petravičius anksčiau parodose rodydavosi su grafikos darbais, dabar išeina su abstrakčiomis tapybomis, kuri žiūrovams suteiks malonią staigmeną, nes naujuose kūriniuose dvelkia nauji prasiveržimai, nauji pasakymai, rodą, kad dailininkas dar nepavargęs.

Tapytojas Juozas Pautienius su savo žydriniais sodais, gėlynais, amžinai žaliuojančiais saulės persunktais pavasariais rodo didelį optimizmą ir ryškų laimėjimą spalviniuose sprendimuose.

Būdingiausia apie šiuos menininkus pasisako įvadiname katalogo žodyje rašytojas Kazys Bradūnas: Pati didžioji būtis, pati intymiausia žmogaus dvasios

gelmė pasilieka ta pati šio astronautinio amžiaus aušroje. Mėlynoji gėlė, žydėjusi romantizmo metuose, tebesiskleidžia ir dabar, vėjas, pūtes į piramidžių veidus, tebedvelkia ir dabar, saulė ir debesis šešėliavę aiščiu pilakalniuose nepraranda savo žavumo ir prieš mūsų akis... Šioji V. Petravičiaus ir J. Pautieniaus darbų paroda kalba, kaip tik ana intymiaja ir amžinąja kūrybos kalba, kuri nevengdama XX amžiaus tarmės nei akcento, prabyta tokiu tiesioginiu ir antlaikinio jausmo lyrizmu. Pagaliau, ši paroda tai nebesišypsanti žmonių veidų galerija. Tai būtis šviesioji prado šypsena, besiskleidžianti saulėtuose J. Pautieniaus gėlynuose ir poezijos kupinuose V. Petravičiaus abs-

J. Pautienius

Uostas žiemą.

takcijose, baigia rašytojas Kazys Bradūnas.

Iš arti pusšimčio grafikos ir aliejinės tapybos darbų lankytojams bus nesunku

pasidaryti savas išvadas, ką šiuodu dailininkai bus pasiekę per paskutiniuosius trejus metus.

P. Žilinskas

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE PARAMA-

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS 5th \$4.98
GERMAN BRANDY 5th \$3.98
CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98
VODKA pilna kvorta \$3.59
KRON BRANNVIN
AQUAVIT (švediška) 5th \$3.98

COCTAILS MANHATTAN OR
MARTINI kvorta \$2.98
LIEBFRAUMILCH vokiškas vynas 5th \$0.89
NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 30 onz. \$1.15
BORDEAUX pranc. vynas 5th \$0.98

SPORTO DIENOS

Tinklinio turnyras
Clevelande atšauktas.

Šį šeštadienį, kovo 30 d., Clevelande turėję įvykti tarptautinis moterų tinklinio turnyras yra atšaukiamas, dėl netikėtai susidariusių kliūčių, įvykusių ne dėl rengėjų kaltės. Kai kurioms Chicagos bei rytinio pakraščio komandoms dėl susidėjusių aplinkybių negalint atvykti, nutarta turnyrą nukelti vėlesniam laikui. Kaip žinome, turnyro rengėjas buvo Clevelando LSK žaibas.

XIII-jų žaidynių Stalo
Teniso ir Plaukymo
varžybos

Šį savaitgalį, kovo 30-31 d. Detroito įvyks XIII-jų Sportinių žaidynių Stalo Teniso ir Plaukymo varžybos, kurias FASK-to pavedimu vykdė Detroito LSK Kovas.

Stalo Tenisas vyks garsojoje COBO salėje, 401 Washington Blvd., Building "D". Įėjimas į pastatą "D" yra iš Atwater St. (nuo upės pusės), tai yra ten pat, kur ir perėjais metais šios varžybos buvo vykdomos.

Stalo teniso varžybos prasidės šeštadienį, kovo 30 d., 12 val. Visi dalyviai privalo šiuo laiku prisistatyti į varžybas, kadangi turint daug stalių, bus rungtyniaujama lygiagrečiai įvairiose klasėse. Sekmadienį bus vykdoma varžybų tąsa. Laikas bus pranešta šeštadienį.

Plaukymo varžybos vyks tik sekmadienį, kovo 31 d. nuo 12:30 val. iki 5 val. po pietų. St. Clair Recreation baseine, 4535 Fairview. (Ten pat kur ir perėjais metais).

Skaityk ir platink
DIRVĄ

metais).

Penktadienio vakare atvykusieji, norintieji gauti nakvynės kreipiasi į Lietuvių Namus, telef. 825-9776, iki 1 val. nakties. Vėliau atvykusieji nakvynėmis rūpinasi patys viešbučiuose.

Stalo Teniso varžybose bus rungtyniaujama dėl Ohio Lietuvių Gydytojų Pereinamosios Taurės, skirtos klubui, surinkusiam daugiausia taškų visose stalo teniso rungtyse kartu. Pereitais metais nugalėtoju buvo Toronto LSK Vytis.

Plaukyme dalyviai varžysis dėl Clevelando šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos Pereinamosios Taurės, skirtos klubui, surinkusiam daugiausia taškų visose plaukymo varžybose. Pereitų metų laimėtojas buvo Toronto PPSK Aušra.

HEARING AIDS

VISKAS
AUSYJE

\$99.50

Skambinkite MA 1-0440
arba rašykite

ACOUSTICON OF
CLEVELAND
845 Prospect Ave.

HOUSE FOR SALE

NEWBURGH HTGS., 4024 E. 26. By owner. (2) 4 Room suite. (2) 4 Room suite. Private Bath, gas furnace. Must sacrifice. \$15,400. Telephone 883-9856 after 6 P. M. IM 7-7080. (68)

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26th NEWBURGH HTGS. etc. 4 Rooms down \$70.00. 4 Rooms up \$65.00 all utilities paid for except electric. Quick clean apt. Basement, yard. BR 1-2900 IM 7-7080. (68)

EAGLE STAMPS ARE ADDED SAVINGS AT MAY'S!

MAY'S

DOWNTOWN
ON THE HEIGHTS
PARMATOWN
SOUTHGATE

BASEMENTS

IŠPARDAVIMAS!

Niekas neužslėpta! Kiekvienas
vienetas mūsų sandėlyje taja
žema kaina!

Matracai, spyruoklių dėžės

Drastic Reductions
Regardless of
Former Prices! ...

26.88
KIEKV.

Pasirinkimas iš virš 200 matracų su specialiai išmuštais švelniais ar liuksusiniams dygsniuotais viršais. Visos spyruoklės įstatytos su plastinėmis rankenomis ir ventiliacija, pasirinkimas dviguboms ir mažoms lovoms...

Patogios išsimokėjimo
sąlygos
**NEREIKIA
ĮMOKĖTI**

BASEMENT DOMESTICS DEPARTMENT... DOWNTOWN, HEIGHTS, PARMATOWN

HELP WANTED MALE

MECHANIKAS

Nedelsiant priimamas gerai rekomenduotas vedęs vyras sunkvežimių remontui ir priežiūrai. Patyrimas sunkvežimių remonto darbuose pageidautinas. Nuolatinis kompanijos augimas užtikrina pastovias pajamas su galimybėmis pakilti.

Kreipkitės į Personnel Department

United Parcel Service Inc.

4901 Lakeside Ave.

DARBAS KAPINĖSE

Beadford Heights. Rimta pora, butas su baldais, alga.

Skambinti Cleveland, MO 3-8308.

**COLD HEADERMAN
BOLT TRIMMER MAN**
Set Up and Operate.
Must Have Experience.
Bellford Metal Products
5900 Maurice Ave. 341-6200

**TOOL MAKERS
GAGE MAKERS**
High hourly Rate, plenty of overtime.

TOOLS & GAGES, INC.
3112 East 63 St.
(Go to Truscon).

IEŠKOME IEŠKOME

Pastoviai nuomojamas savininkas-operatorius paskut. modelio traktoriaus tarp miestinei prekybai. Amžiaus minimumas 25-45. Turi atitikti fiziniams reikalavimams I.C.C. Pastovus darbas, geras uždarbis, įskaitant apdraudimą. Prisistatyti asmeniškai.

Trans-American Freight Lines, Inc.
5630 Stump Rd., Cleveland 30, O.
(35-36)

HELP WANTED FEMALE

REGISTERED NURSE

AND
LICENSED
PRACTICAL NURSE

Wanted For
Euclid Manor
Nursing Home

17322 Euclid Ave.
IV 6-2280 (36)

EDUCATION

MOKYKITEŠ SVEDŲ MASAŽO

12 mėnesių liusu laikio vasariniai kursai. Nereikia gimnazijos baigimo. Yra laisvų vietų. Pripažinta. Nemo-kamas katalogas. Great Lakes College, 1900 Superior Ave., Cleveland 14, Ohio. CHerry 1-0149. Įsteigta 1923.

(35-36)

BŪKITE GYDYTOJU

Chiropraktikos ir mechanoterapijos, 48 mėnesių vakarinių kursų. Doktoro laipsnis. Pilnai akredituotas. Pradžia kovo 25. Nemo-kamas katalogas. Great Lakes College, 1900 Superior Ave., Cleveland 14, Ohio. CHerry 1-0149. Įsteigta 1923.

(35-36)

HOUSE FOR SALE

NEWBURGH HGTS., 4024 E. 26. By owner. (2) 4 Room suite. (2) 4 Room suite. Private Bath, gas furnace. Must sacrifice. \$15,400. Telephone 883-9856 — after 6 P. M. IM 7-7080.

(68)

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26th NEWBURGH HGTS. etc. 4 Rooms down \$70.00. 4 Rooms up \$65.00 all utilities paid for except electric. Quick clean apt. Basement yard. BR 1-2900 IM 7-7080.

(68)

PRIVALO PARDUOTI!!!

3 miegamų mūrinis būgaly, rūšys, papildomas šeimai kambarys, 1½ garažo.

RE 1-9470

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Meškiukas Rudnosiukas**
Vyt. Nemunėlio parašyta eiliuota pasaka perduodama ateinantį penktadienį, kovo 29 d., 8 val. vakaro per Tėvynės Garsų radiją jauni-mui skirtoje programoje.

Tėvai prašomi sudaryti sąlygas prieauginui valandėlę išklaudyti.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Euclid

13 metų, 2 miegami žemai, išbaigtas viršus, gazo — karšto vandens šildymas, parketo grindys, naujai išdekoruotas, dvigubi langai, 1½ garažo, gražus sklypas. Arti mokyklų, susisiekimo ir krautvių. Per F.H.A. Įmokėjimas tik 10%.

Kaina — \$16,600.

East Cleveland

Puikus ir didelis namas, į pietus nuo Euclid gt. 4 miegami antrame aukšte. Išbaigtas ir šildomas trečias. Geri kilimai ir t.t. Kaina — \$22,000.

Šv. Jurgio parapijoj

3 miegamų, 1 šeimos gerame stovyje, kaina \$11,500.

Edna Ave.

2 šeimų 5½-5½, 2 nauji gazo — karšto vandens pečiai, geras sklepas. Prašo \$16,500.

Investavimui

6 šeimų mūrinis, \$26,500.

4 šeimų mūrinis, \$17,000.

3 šeimų ir krautuvė — \$10,500.

4 šeimų mūrinis. Kaina — \$22,500.

Lietuvis bendradarbis

Alg. Dailidė

13229 Superior Ave.

UL 1-6666

GLOBOKAR REALTY

Euclid Beach rajone

Saldumynų krautuvė ir 4 šeimoms butai. Mūrinis prekybos namas, beveik naujas. Tinkamas kiekvienai prekybai. Privalo parduoti. Savininkas išeina pensijon.

Saldumynų krautuvė ir 8 kamb. butas. Labai geroje vietoje. Į šiaurę nuo Superior. Įmok. \$4,000.00, įskaitant krautuvę ir pastatą.

4 šeimų, 4 pečiai, 5 kamb. kiekviename bute. Savininkas išeina pensijon.

Visi išvardintieji objektai randasi lietuvių apgyventame rajone.

Globokar Realty

986 East 74 St.

Cleveland, Ohio

Telef. HE 1-6607

VIRŠUJE: Kaziuko mugės Clevelande svečiai stebi skaučių išpildomą meninę programą.
V. Pliodžinsko nuotrauka

TRADICIJA — TAUTINIS MŪSŲ RYŠYS

Clevelando skautams ir skautams Kaziuko mugės proga

St. Barzdukas

Kaziuko mugės tradicija mūsų skaučių ir skautų čia atnešta iš Lietuvos, iš Vilniaus. Iš tos vietos, kuri arčiausia susijusi su vieninteliu mūsų tautos šventuoju: šv. Kazimieras, kaip žinom, Vilniuje gyveno, ten dirbo, ten savo šventumu garsėjo, ten palaidotas. Todėl Vilniuj labiau nei kur kitur Lietuvoj buvo taip pat gyvas ir šv. Kazimiero atminimas. Vilnius, be katedros su šventojo koplyčia, be šv. Kazimiero bažnyčios, garsėjo vadinamomis Kaziuko mugėmis, į kurias plaukdavo tūkstančiai žmonių.

Taigi Kaziuko mugė, dabar skautų visuotiniu mastu sveturi įvesta, savo nuotaika ir dvasia mus veda į senąją mūsų tėvynę. Tai yra dvasinis, daugiau tautinis nei religinis, mūsų ryšys su mūsų praeitimi, su mūsų senelių bei prosenelių palikimu. Apie tai visu ryškumu kalba čia, šioje salėje, matomi mūsų skaučių ir skautų darbai. Juos atliko rankos, bet išpuošė širdis. Ši momentą ypačiai norime pabrėžti, nes kelias į tėvynę visų pirma rodomas širdies. Širdimi pajuntame ir pergyvename. Širdimi

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTH-WEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

ATSTOVAS
VYT. SENKUS

WO 1-6820

M. A. SCHNEIDER CO.

2710 Lorain Ave.,

Cleveland, Ohio

Atidarant Kaziuko mugę Clevelande. Prie mikrofono tuntininkė Ba-lašaitienė, Dešinėje St. Barzdukas ir tunt. Jokubaitis.

J. Carlos nuotrauka

mylime ir branginame. Štai kodėl taip prasmingai ir Lietuvių Charta mus įpareigoja: lietuvis brangina savo tautos praeitį ir tautinius papročius.

Už šį branginimą mūsų skautės ir skautai nusipelnė mūsų dėmesio ir pagarbos. Šiuo branginimu jie tampa didžiai svarbia bei reikšminga gyvosios tautinės mūsų Bendruomenės dalimi. Štai kodėl taip malonu šiandien jūsų Kaziuko mugės šventėj dalyvauti, Bendruomenės vardu jums žodį tarti ir įeinamąjį kaspiną nukirpti. Tradicijos yra saugojimas tautos dvasios, ir skautai, vykdydami savo šūkį, sąmoningai bei patvariai tuo rūpinasi. Garbė jums!

• **Pirmas laureatas clevelandietis Vacys Kavaliūnas**, laimėjęs š. m. Draugo skelbto romano premiją, pagerbiamas Clevelande ateinantį sekmadienį, kovo 31 d., 3 val. p. p., Naujosios parapijos salėje. Pagerbimą pobūvį rengia šv. Kazimiero Lituanistinė Mokykla.

Programoje: p. A. Augustinavičienės paskaita ir meninė dalis, kurią išpildys B. Smetonienė, J. Kazėnas ir Vaidilos teatras.

Laureatą galės pasveikinti organizacijos bei pavieniai asmenys.

Įėjimas — 2 dol. Kvietimai gaunami pas S. Laniauską tel. 486-2152 ir J. Zilionį 541-8036.

Lietuviškas radijo iš
Pittsburgh, Pa.

Radijo stotis WPIT Pittsburgh, Pa., kuri kas sekmadienį nuo 12:30 iki 1 val. po pietų perduoda lietuvišką programą, vadovaujama Povilo ir Gertrudos Dargių, yra sustiprinta net penkis kartus. Todėl ši programa dabar yra girdima Clevelande ir kitose tolimesnėse vietose. Clevelandiečiai yra kviečiami pasiklausyti naujai girdimos lietuvių radijo programos. Banga 730. Šiai radijo programai jau daugiau kaip 30 metų gyvai vadovauja Povilas ir Gertruda Dargiai.

lietuvių atvyko 1949 m. Jaukita metais pašauktas atlikti karinės prievolės netrukus atsiduria Korėjos karo laukuose, kur dalyvauja Geležinio Trikampio mūšiuose, už ką apdovanojamas dviem kovos žvaigždėmis. Grįžęs iš kariuomenės stoja Griswoldo institutui, kur išklauso nekilnojamo turto ir kitų prekybinės teisės mokslo kursus. Įsijungęs į nekilnojamo turto prekybą, šiuo metu dirba vienoje iš Ohio valstijos didžiausių įstaigų R.A. Gall.

Yra aktyvus ALB ir ramovėnų narys — abiejose organizacijose buvęs valdybų narys. Jis kartu yra ir Cuyahoga apskrities lietuvių komiteto už Kennedy iniciatorių ir labai daug dirbęs rinkiminėje kampanijoje lietuvių tarpe. Šiuo metu Jonas Nasvytis yra Cuyahoga apskrities (Clevelando) Lietuvių Demokratų Klubo vice-pirmininkas. Savo darbo tarpdemokratų metu yra užmezgęs plačių pažinčių politiniuose Ohio sluoksniuose, kuriuose jis savo kandidatūrai randa didelio pritarimo.

Clevelando lietuviams, ypač tiems, kurie gyvena jo rinkiminėje apylinkėje ateinantys rinkimai yra tikrai tam tikri pilietiniai egzaminai ir lietuviška ir amerikietiška prasme. Iš vienos pusės, daugelis lietuvių, kaip JAV piliečiai, turi proga pasinaudoti viena iš didžiausių demokratių teisių — laisvą balsu. Iš kitos, kaip lietuviai, turi proga šį savo balsą atiduoti už lietuvių kandidatą.

32 rinkiminė apylinkė (Ward) prasideda su E. 136 gt., eina į rytus paraleliai su naujuoju Lakeland greitkelio iki Euclid miesto ribų. Šiaurinė riba yra ežeras. Šioje apylinkėje kaip tik yra vadinamoji naujoji lietuvių parapija, apie kurią gausiau kaupiasi Clevelando lietuviai. Talka Jonui Nasvyčiui yra talka patiems lietuviams, jų įtakai ir autoritetui Clevelando mieste. (aj)

BETTER LAWNS AND GARDENS CO.,

V. Apanias vadovaujama, atlieka sodininkystės patarimus ir patarimus. Be to galite nusipirkti pievoms trąšų, chemikalų, sėklų ir įvairių augalų. Prie progos užsukit ar paskambinkit
12518 Lake Shore Blvd.
Cleveland 8, Ohio.
Tel. PO 1-5614.

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU
Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuvėms ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad, nuo 10:30 - 1:30
Telef. namų 431-6558 6901 Superior Ave.
Krautuvės — 431-6339 Cleveland 3, Ohio

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED

TO \$10,000.00

4 1/2 %

SUPERIOR
SAVINGS

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

KAS IR KUR?

• Vilties draugijos visuotinis suvažiavimas šaukiamas 1963 m. birželio 1 d. St. Louis, Mo., kur tuo pat metu vyks ir ALT S-gos suvažiavimas.

Neužilgo nariams bus išsiuntinėjama įgaliojimai ir smulki apyskaita už 1961 ir 1962 metus, su paaiškinimu ir revizijos komisijos aktu-protokolu.

• Vilties draugijos valdyba yra pakvietusi teisininkus adv. Julijų Smetoną, Ant. Garmų ir St. Lazdinį peržiūrėti ir pritaikyti gyvenimo reikalavimams ir vietos įstatymams Vilties draugijos įstatus.

Komisija jau pradėjo savo darbą ir tikimasi, kad iki Vilties draugijos suvažiavimo bus paruošusi savo projektą ir siūlymus.

• Vilties draugijos revizijos komisija, kurią sudaro Steponas Nasvytis, Antanas Garmus ir Mečys Valiukėnas, kovo 23 ir 24 d. Clevelande, Vilties draugijos buveinėje, dalyvaudant valdybos išdininkui Andriui Mackevičiui ir reikalų vedėjui J. Čiuberkiui, patikrino 1961 ir 1962 metų veiklą pagal išdininko patiektą tų metų apyskaitą.

Tam tikslui M. Valiukėnas buvo atvykęs iš Chicago. Teisininkas Ant. Garmus, kaip ALT S-gos Clevelando skyriaus revizijos komisijos pirmininkas, Vilties valdybos nutarimu, buvo pakviestas vietoj mirusio nario inž. P. Žiūrio.

Vienu metu ji posėdžius atsilankė ir Vilties draugi-

jos pirmininkas dr. Vl. Ramanauskas.

Kovo 24 d. revizijos komisija buvo pakviesta pietų ponų Garmų namuose.

• Dar viena novelė Dirvos konkursui. Jurgio Patamsio slapyvardė gauta novelė Skausme išvargęs žiedas. Tai jau penktoji konkursui prisiųstų novelių.

• Prezidento Antano Smetonos monografiją užsiprenumeravo. Garbės prenumeratoriai: Dr. Jonas Pavilonis — Chicago, Ill., Dr. George Venk-Venkūnas — St. Louis, Mo.

Prenumeratoriai. Per K. S. Karpių: Adolfas Ivinskas — Willoughby, Ohio. Per J. Čereką — J. Jankaitis — Toronto, Ont. Per M. Karašą — Alg. Dargis — Laurel, Md., St. Tallat-Kelpša — Baltimore, Md. Per Dirvą — Alg. Gustaitis — Los Angeles, Calif., St. Kėsgaila — Montreal, Canada, Z. Ašoklis — Chicago, Ill., B. Grincius — Cleveland, Ohio.

• J. P. Kazickas, iš New Rockelle, N. Y., jungiasi į aukotojų skaičių, siekiančių aprūpinti Vasario 16 Gimnazijos abiturientus lietuviškąją spauda. Tuo būdu turime jau 7 geradarius. Sąraše dar yra 13 moksleivių, laukiančių Dirvos.

• Lietuvių Fondo antros šimtinės narių stambesni įnašai: Dr. Vacio Šaulio, Chicago, Ill., \$250.00. Kun. Jono Vilučio, Chicago, Ill., \$400.00. Dr. Vytauto Melnyko, La Grange, Ill., \$500. LB Waterburio Apylinkės dviem įmokėjimais viso — \$1,000.00.

Iš Lietuvos gauta žinia, kad š. m. vasario mėn. 17 d. Kaune mirė dantų gydytoja

JULIJA DAMIJONAITIENĖ,

82 metų. Liūdi Kaune vyras Feliksas ir Jungtinės Valstybės vaikai su šeimomis — dantų gydytoja GIEDRĖ ŠIRMENIENĖ, inž. KESTUTIS DAMIJONAITIS ir Dr. VYTAUTAS DOMIJONAITIS.

Filisteriui ANTANUI KALVAIČIUI, jo broliui

JONUI KALVAIČIUI

tragiškai žuvus, gilią užuojautą reiškia

Korp! Neo-Lithuania
Chicago

P A D Ė K A

Mūsų brangiam tėveliui
A. + A.

STASIUI PAPROCKUI

pavergtoje Lietuvoje mirus, visiems nuoširdžiai dėkojame už pareikštą užuojautą ir už jo vėl užpirktas šv. Mišias.

Dr. Konstancija Šimaitienė su vyru ir Aleksandra Matekūnienė su šeima

Lietuvoje mirus brangiam tėveliui

A. A.

VINCUI BARKAUSKUI,

jo sūnui agr. BALIUI BARKUI ir šeimai gilią užuojautą reiškia

Vincas Kizlaitis

Lietuvių veikėjo Bostone Antano Matjoškos šeima, išleidžiant dukrą Rūtą. B. Kerbelienės nuotrauka

CHICAGO

• Alvudas rengia II-ją lietuvių tautodailės parodą, balandžio 21 d. Chicagoje, Gage Parko rūmų salėse (2411 West Garfield Blvd., kampas Western ir 55-ta gatvė). Bus išstatyti lietuviškos tautodailės darbai: audiniai, drožiniai, keramika, skulptūra, margučiai, šiaudinukai, mezginiai ir kiti liaudies meno pasireiškimai.

Visi, kas turi lietuvių tautodailės darbų, prašomi pristatyti į ALVUDO būstinę — 2319 West Garfield Blvd., Chicago 36, Illinois; tel. HE 4-8666 — iki balandžio 13 d. Prie ekspozito pridėti kortelę, pažymint: kas ir kur jį padarė, savininką ir jo adresą. Už ekspozitą atsako ALVUDAS. Juos atsiimti bus galima tuoj po parodos, arba vėliau iš ALVUDO būstinės.

• ALVUDO rengiama vaikų rankdarbių antroji parodėlė įvyks Chicagoje, Gage Parko rūmų salėse (2411 West Garfield Blvd., Western ir 55-tos gatvių kampas), kurioje gali dalyvauti visi lietuvių vaikai su savo darbais: paišyba, lipdyba, braižyba, išpjaustymu, siuvinėjimu, nėrimu, mezgimu ir kitokiais pasireiškimais. Darbelius pristatyti ALVUDO būstinėn — 2319 West Garfield Blvd., Chicago 36, Illinois; tel. HE 4-8666, iki balandžio 13 d.

Darbelius bus galima atsiimti po parodos vietoje arba vėliau iš ALVUDO būstinės. Prie darbelio pridėti kortelę, pažymint: jo pavadinimą, autoriaus vardą, pavardę, amžių ir adresą. Visi vaikai, parodėlėn pristatę darbelius, bus atžymėti spausdintais diplomais su vaiko fotografija; nedidelę fotografiją prisiųsti kartu su darbais. Virtingesni darbeliai bus atžymėti pagyrimu ir dovanėlėmis. Gražesni darbeliai bus nufoto-

Rūta Matjoshkaitė ir Edvardas Ilteris kovo 17 d. Bostone sukūrė lietuvišką šeimą. Jaunieji išvyko į Vokietiją, kur E. Ilteris atlieka karinę tarnybą. B. Kerbelienės nuotrauka

grafuoti ir išleisti atskiru leidiniu. Tėvai ir mokytojai prašomi paskatinti vaikus parodėlėje dalyvauti.

WORCESTER

Rūkštelės paroda

Lietuvių Bendruomenės Worcesterio apylinkės valdyba kovo mėn. 30, 5 v. v. Maironio Parko salėje atidaro dail. Antano Rūkštelės kūrinių parodą. Parodos proga, skyriaus valdybos paprašytas, dailininkas sutiko skaityti paskaitą tema "Šių dienų menas ir žmogus". Būdamas vienas žymiausių mūsų dailininkų, o taip pat geras paskaitininkas ir meno kritikas, neabejotinai patrauks gausų lankytojų skaičių.

Darbo dienomis paroda bus atidaryta nuo 5 v. v. iki 9 v., o šeštadienį ir sekmadieniais nuo 10 v. ryto iki 9 v. v. Įėjimas laisvas ir nemokamas. Paroda bus uždaryta balandžio mėn. 7 d., 9 v. v.

MIRĖ VINCAS BARKAUSKAS

Lietuvoje 1963 m. kovo 7 dieną mirė Vincas Barkauskas. Jis gimė 1894 m. liepos 31 d. Liepojuje. Nuo Šaulių Sąjungos įkūrimo dienos iki 1940 b. (kada Lietuva okupavus rusams LSS buvo likviduota) dirbo Šaulių Sąjungos štabo ūkio skyriaus. Buvo aktyvus sporto darbuotojas. Buvo LFLS sporto klubo ūkio vedėju ir atstovavo LFLS Klubą prie Kūno Kultūros Rūmų veiksmuose krepšinio bei futbolo komitetuose. Taip pat nuoširdžiai rėmė skautų darbą padėdamas aprūpinti įv. entoriumi stovyklautojus didžiosiose stovyklose.

Karo metu buvo Skuodo valsčiaus viršaičiu.

Buvo Smulkųjų žemės ūkio šakų Draugijos valdybos nariu ir vienas iš organizatorių Kanarijų Draugijos Kaune.

1944 metais antru kartu rusams bolševikams okupavus Lietuvą, visas jo įsigytas turtas bolševikų buvo išplėštas ir nusavintas ir V. Barkauskas, niekur negaudamas darbo, su šeima turėjo vargti ir skursti. 1958 m. pradėjo dirbti prie Kūno Kultūros instituto, o vėliau prie Medicinos fakulteto

BOSTON

Nauja lietuviška šeima

Kovo mėn. 17 d. Bostono lietuvių parapijos bažnyčioje buvo sutuokti Rūta Matjoshkaitė su Edvardu Ilteriu. Vestuvių vaišės įvyko Tautinės S-gos namuose, kur buvo prisirinkę Matjoshkų giminių ir draugų pilna salė. Visi džiaugėsi jauna lietuviška šeima, o taip pat jauniems linkėjo gražaus ir laimingo gyvenimo. Vaišėms vadovavo dr. V. Čepas.

Matjoshkų šeima labai gerai žinoma Bostono lietuviams, tai žmonės, kurie visa siela yra atsidavę lietuviškam darbui, todėl nenuostabu, kad susirinkusieji jauniems linkėjo taip pat eiti savo tėvų pėdomis. Abu jaunieji yra buvę Bostono skautų organizacijų nariai.

Jaunieji Ilteriai išvyko į Vokietiją, kur Edvardas tarnauja JAV armijoje.

• Bostono lietuvių mišrus choras ruošiasi metiniam koncertui, kuris įvyks gegužės 5 d., Aukštesniosios Mokyklos salėje, Thomas Park, South Bostone. Pasišventę dainai choristai repetuoja net tris kartus savaitėje, be to, balandžio 26 d., duos koncertą amerikiečių visuomenei Brocktono Veteranų ligoninėje.

• Danutė Liaugaudaitė, sausio gale baigusi biologijos studijas Bostono Universitete, susižiedavo su Vytautu Dilba, to pačio universiteto komercinio meno studentu. Birželio 8 d. sukūrė lietuvišką, skautišką šeimą ir apsigyvens Bostone.

studentų bendrabučio.

Už įvairius nuopelnus buvo apdovanotas Lietuvos Nepriklausomybės ir Klaipėdos Krašto vadavimo medaliais, Šaulių žvaigžde, Vytauto Didžiojo Ordino medaliu ir Skautų ordinu Nė Nuopelnus.

Lietuvoje paliko žmoną Aleksandra ir dukterį Ramutę su šeima ir Australijoje Sydney mieste sūnus agr. Balys Barkus su šeima.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI PRENUMERATĄ

VISAIS APDRAUDOS REIKALAIS,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę
PAULINA MOZURAITIS-BENNETT
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
CLEVELAND 24